

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Prenumerata:
Amerikoje ir užsieniuose
metams \$5.00
Pusei metų 2.50
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1905
Address:
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NO. 10 SOUTH BOSTON, MASS., KOVO-MARCH 6, 1963 59-TIEJI METAI
"Keleivio" Telefonas AN 8-3071 Second-class postage paid at Boston, Massachusetts Atskiuro Numerio Kaina 12 Centų

Derybos Dėl Atomo Ginklų Bandymų Draudimo Nesiseka

Kalbama Vis I Ratą, Bet Pažangos Jokios; Deryboms Vadovavęs W. C. Foster Grįžo Amerikon; Gincijamasi Be Galo Apie Kontrolę, Kurios Rusai Aiškiai Nenori; Nedaug Kas Beliko Sutarti, Bet Veik Nėra Vilties Susitarti.

Derybos dėl uždraudimo atominų ginklų bandymų Zenevoje užsikirto ir nebejudė iš vietos. Svarbiausia kliūtis yra susitarti dėl kontrolės, kurios rusai nenori ir visokiais būdais norėtų jos išvengti, ar apstatyti kontrolę tokiomis sąlygomis, kad iš jos nieko nebeliktų. Dabartinio laiku buvo kalbama be galo, kiek kartų per

metus tarptautiniai kontroleriai turėtų teisę lankytis Sovietų Sąjungoje ir Amerikoje tikrinti vietoje, ar sutartis nėra laužoma. Ameriką reikalavo, kad kontroleriai per metus laiko galėtų bent 20 kartų lankytis Sovietijoje, bet rusai visiškai atsisakė kontrolierius įsileisti, nes jie, girdi, būsią "snipai".... Pagaliau rusai sutiko, kad kontroleriai galėtų du kartus per metus lankytis Sovietų teritorijoj. Derybose Amerika sutiko sumažinti kontrolierių lankymosi skaičių iki 12, paskui iki 10, iki 8 ir pagaliau iki 7 kartų. Rusai iš savo pusės sutiko, kad kontroleriai lankytų 2 kartus per metus, paskui sutiko, kad 3 kartus lankytųsi, ir čia sustojo.... Kalbos apie kontrolierių lankymąsi ėjo be galo, be krašto, bet prie susitarimo neprieita.

Amerika derybose siūlė aptarti kitus su kontrole susijusius klausimus, bet rusai užsispyrė "užbaigti" kontrolierių lankymosi skaičių ir tik apie tai ir tesutiko kalbėtis paskutinėmis dienomis. Taip derybos ir velkasi. Jos nėra nutrauktos, bet negalima sakyti, kad jos žengia pirmyn. Jos vis vietoje....

Peru Diktatura

Pakeitė Diktatorių

Peru respublikos kariška diktatura, kurios priešaky stovėjo generolas Perez Gody, pereinęs savaitės gale nuvertė diktatorių ir jo vieton paskyrė generolą N. Lindley Lopez. Perversmas įvyko be kraujo praliejimo, prieš diktatorių susibaudė jo kolegos ir jį iškrastė iš diktatoriaus sosto.

Nauja kariškos diktatūros vadovybė žada, kad birželio 9 d. įvyks parlamento rinkimai, kaip tai jau seniau buvo nutatyta. Šiame permainų nenumatoma. Naujieji valdovai aiškina, kad pasikeitimai kariškoje valdžioje įvyko dėl asmeninių priežasčių....

Senelių Prieglaudos Apleistos, Nesaugios

Massachusetts seimelis tyrinėjo senų žmonių gyvenimo prieglaudas, poilsio namus ir sanatorijas ir daugelyje vietų užtikio sąlygas nepakankamas. Kai kur seneliai, gyvendami iš valstijos pašalpų, gyvena susikimšę, jų aptarnavimas yra nepakankamas, valgis prastas, jokių patogumų. Ilgam pranešime komisija nurodo daug pavyzdžių, kur seneliams žmonėms sąlygos yra pasibaisėtinos.

Seimelio komisija mano, kad turėtų būti išleistas naujas įstatymas, kuris daug griežčiau senų žmonių gyvenimo prieglaudas ir poilsio namus prižiūrėtų ir numatytų didesnes baudmes tiems žmonėms, kurie įstatymo reikalavimų nesilaiko.

New Yorko Spauda Vis Dar Streikuoją

Po 27 dienų streiko New Yorko dienraščiai vis dar neišeina. Tik vienas dienraštis "Post" šios savaitės pradžioje išėjo, jis sulaužė laikraščių leidėjų solidarumą ir spausdinamas. Kiti 8 dienraščiai neišeina. Miesto majoras Wagner, kuris tarpininkauja deryboms, sako, kad ginčas yra arčiau prie sprendimo.

Laikraščių raidžių rinkėjai išėjo į streiką tik prieš 4 dienraščius, o kiti 5 dienraščiai sustabdė spausdinimą iš solidarumo. Dabar derybos vyksta tarp visų laikraščių ir raidžių rinkėjų unijos.

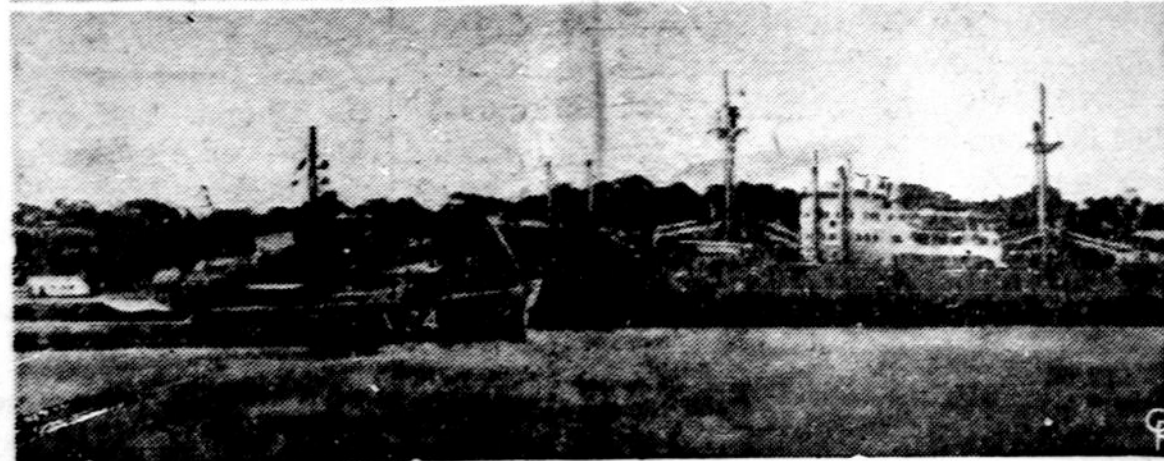
Kai kurios didelės firmos praneša, kad jos neduos skelbimų "Post" dienraščiui, kol kiti laikraščiai nebaigs streiko....

Maska ir Kongo

Sovietų Sąjungos vyriausybė paskelbė savo reikalavimą, kad Jungtinių Tautų organizacija ištrauktų visas savo karo pajėgas iš Kongo respublikos ir paliktų toliau tą kraštą tvarkyti be jokios svetimos kariuomenės priežiūros ir kišimosi į krašto vidaus reikalus.

Šis Maskvos reikalavimas yra perduotas Jungtinių Tautų sekretoriui ir, be abejo, bus apsvarstytas šios organizacijos sesijoje. Maskvai JT veikla Kongo jau nuo pradžios nepatinka.

PIRATŲ PAGROBTAS LAIVAS GRĄŽINTAS SAVININKAMS

Veneculoj komunistai, protestuodami prieš prezidento Befancourt vykimą į Washingtoną, buvo jūroje pagrobę Veneculos prekinį laivą Anzoategui ir nuplukdę į Brazilijos uostą Santana. Dabar tas laivas grąžintas savininkams. Paveiksle apačioje dešinėje matyti tas laivas, o viršuje matome, kaip mosiguoja iš laivo jį pagrobusieji ir dalį jo įgulos. Trečiasis iš kairės Wismar Medina-Rojas, piratų vadas, o ketvirtasis iš dešinės Omar Pereira, lai vo kapitonas.

Kennedy Ir Latviai Pagerbė J. Zibergą

Virš trijų šimtų latvių iš Bostono ir apylinkių kovo 3 d. buvo susirinkę "Daugavas Vanagi" namuose Roxburyje pasveikinti buvusį Latvijos konsulą Jokubą Zibergą jo 100 metų gimimo sukakties proga. Prezidentas J. F. Kennedy ta proga atsiuntė telegramą suaktyvininkui, kurioje sako, kad per 75 metus savo gyvenimo Amerikoje suaktyvininkas daug prisidėjo prie Amerikos latvių kultūrinio gyvenimo ir linki jam dar daug metų sėkmingo gyvenimo.

Jokubas Ziberg atvyko iš Latvijos į Ameriką būdamas 26 metų amžiaus ir per visą laiką buvo vienas iš Amerikos latvių vadų, buvo laikraščių ir knygų leidėjas, o esant nepriklausomai Latvijai, buvo jos konsulu Bostone.

SOVIETŲ AUKSAS

Sovietų Rusija atgabeno į Londoną paskutinėmis dienomis dar 5 ir pusę tonos aukso, o iš viso per paskutines tris savaites rusai atsiuntė į Londoną 20 su puse tonų aukso, \$33,500,000 vertės. Kokiu tikslu rusai siunčia aukšą į Londoną, žinių nėra.

KĄ DARYT P. VIETNAME

Jau 62 amerikiečiai kariai žuvo kautynėse Pietiniame Vietname, o sužeistų skaičius yra žymiai didesnis. Amerikoje keliamas klausimas tiek spaudoje, tiek ir kongrese, kiek ilgai amerikiečiams teks kautis Vietname ir kaip ten būtų galima pasiekti didesnių ar lemiamų laimėjimų.

Rusai Vykdo Plačią Aliejaus Ofensyvą

Sovietų Sąjunga labai padidino aliejaus (naftos) kasimą ir dabar turi didelius jo perteklius. Sovietai vis plačiau naudoja aliejų kaip ginklą prieš Vakarų valstybių vienybę. Jie siūlo savo aliejų daug pigesėmis kainomis, negu kasyklos Amerikoje, Veneculoje ar Vindurinių Rytų kraštuose gali pardavinėti, ir pigiomis kainomis privilioja nemažai pirkėjų. Mainais už aliejų Sovietų Rusija perkasi Vakaruose jai reikalingas mašinas ir aliejaus vamzdžius, kurių pas save negali pagaminti. Rusiškas aliejus jau plačia upe teka į Italiją, vakarinę Vokietiją ir net bando skverbtis į Angliją. Vakarų valstybės kol kas dar nesutarė priemonių kovoti prieš rusų aliejaus ofensyvą. Rusai už išvežamą aliejų į Vakarų valstybes ima tik pusę tiek, kiek jie verčia mokėti savo satelitus—Lenkiją, Čekoslovakiją, Vengriją ir kt.

ADENAUERIS VIEŠAI KRITIKUOJA EHRHARD

Vokietijos kancleris dr. K. Adenauer viešai paskelbė savo porą laiškų, kuriuose jis kritikuoja savo vyriausybės narį, ūkio ministrą ir vicekanclerį, prof. L. Ehardą. Laiškuose nieko "baisaus" nėra, bet pats faktas, kad vyriausybės vadas matė reikalo viešai paskelbti laiškus, aiškinama kaip Adenauerio noras, kad jo vieton prie valdžios stotų kas nors kitas, o ne prof. L. Ehard. Kovoje dėl įpėdinystės ir pats dr. Adenauer nori gyvai dalyvauti.

Kinai Tyčiojasi Iš Chruščiovo Politikos

Kinijos komunistai visą pereiną savaitę skelbė ilgaišią kaltinimą Sovietų Rusijai ir kitų kraštų komunistams, kurie jau ne kartą viešai kritikavo Kinijos komunistus už jų "dogmatizmą" ir panašias nuodėmes. Tas ilgas, per kelias dienas spausdinamas kaltinimas, spejama, parašytas Mao Tse-tung, kinų komunistų vado, Maskvos politiką Kuboje vadina avantiurizmu, Kinijai, Amerikai pagrįstus, virto bailiu traukimuisi iš Kubos. Kiniečiai sako, kad komunistų vadų galvose yra "mutinys... jie yra arogantiški ir išdidūs, ...bailiai... revizionistai ir oportunistai".

Asmeniškai Mao neįvardina Chruščiovo, bet visa jo kritika taikoma pirmon galvon Maskvai, kuri ir dabar reikalauja iš viso pasaulio komunistų ištikimybės sau.

Vokiečiai Remia

Adenauerio Sutartį

Vakarų Vokietijos Bundesrat (senatas) patvirtino sutartį, kurią dr. K. Adenauer pasirašė su Prancūzija dėl tų dviejų valstybių susitarinimo ir glaudaus bendradarbiavimo. Sutartį turės dar patvirtinti ir Vokietijos žemieji rūmai (parlamentas, vadinamas Bundestag).

Vokietijos Bundesrat yra atskirų provincijų vyriausbių atstovybė. Kadangi daugumoj provincijų krikščionys demokratai valdo, tai Bundesrate daugumą turės taip pat dr. Adenauerio partijos žmonės.

Jungt. Tautos Aiškina Karą Tarp Arabų Valstybių

Dr. Ralph Bunche, JT Paskretorius, Lankėsi Jemene, Lanko Siriją ir Vyks į Egiptą; Nori Sulipydyti Taiką Tarp Arabų Valstybių; Jemeno Monarchistų JT Paskretorius Nelankė; Karas Tarp Arabų Gali Užsitęsti.

Prancūzų Mainieriai Pešasi Su Valdžia

Prancūzijos anglių ir geležies rūdos kasėjai pereinęs savaitės gale dvi dienas streikavo, reikalaudami didesnių uždarbių. Komunistų vedamos unijos buvo paskelbusios tik 3 dienų streiką, bet katalikų ir socialistų vedamos unijos paskelbė neribotą streiką už aukštesnius uždarbius.

Prancūzijos vyriausybė uždarbių kėlimui pasipriešino, nes, esą, uždarbių pakėlimas pakels ir įvairių gaminių kainas, kas ves į infliaciją ir po kiek laiko vėl reikės mažinti pinigų vertę.

Valdžia šios savaitės pradžioje įsakė mobilizuoti mainierius į kariuomenę ir tuo būdu priversti juos nutraukti streiką. Mainieriai žada priešintis, o jeigu jie būtų mobilizuoti, jie žada sulėtinti darbą ir tuo būdu reikšti savo protestą.

Pakistanas Ir Kinai Pasirašė Sutartį

Komunistinė Kinija ir Pakistanas pereinęs savaitės gale pasirašė sutartį dėl sienų nustatymo. Pakistanas ir Kinija turi bendrą sieną toje Kašmiro dalyje, kurią laikol savo rankose Pakistanas. Ta Kašmiro dalis rubežiuojasi su kinų Turkestano provincija.

Indija protestuoja prieš Pakistano ir Kinijos sutartį. Indija sako, kad visas Kašmirus jai priklauso, todėl Pakistanas neturi teisės tokią sutartį su Kinija pasirašyti. Dėl to mažiau bėra vilčių, kad derybos tarp Indijos ir Pakistano dėl Kašmiro likimo baigtųsi sėkmingai.

AMERIKIEČIŲ NASLĖS GAUNA PARAMĄ

Kai Kubos politiniai emigrantai bandė su ginklais "grįžti namo", kartu su jais dalyvavo keturi amerikiečiai, kurie žuvo. Tų amerikiečių žmonos dabar kas mėnuo gauna čekius, bet jos nežino, kas joms tuos čekius siunčia. Dėl to spaudoje girdėti visokių spekuliacijų. Našlės žino tik tiek, kad parama joms bus siunčiama, kol jos ištėkės....

Jau keli mėnesiai tarp arabų valstybės Jemeno ir jos kaimyno Saudi Arabijos vyksta karas. Į tą karą įsitraukusi ir Jungtinė Arabų Respublika (Egiptas), kuri yra pasiuntusi į Jemeno respubliką ne mažiau kaip 23,000 karių, karo lėktuvų, tankų ir kitokių kariškų daiktų.

Jemene vyksta pilietinis karas tarp to krašto respublikonų ir monarchistų. Egipto diktatorius į tą karą įsikišo su savo kariuomene, kad užtikrintų arabų nacionalistų pergalę. Bet Jemeno monarchistai gavo paramos iš Saudi Arabijos ir karą tęsia. Monarchistams padeda ir Jordanija.

Jemeno respublika kariauja ne tik su savo krašto monarchistais ir su kaimynine Saudi Arabija, bet ir su arabų valstybių Federacija pietinėje Arabijos pusiausio dalyje. Ten kautynės eina dėl sienų, dėl kurių Jemenas seniai gincijasi su Anglija, kurios globoje arabų Federacija yra.

Jungtinių Tautų organizacija bando arabų širšyne atstatyti taiką, bet kokiomis priemonėmis bus bandoma tenai ta taika atstatyti, dar tebėra neaišku. JT paskretorius dr. R. Bunche Jemene užsiminė apie "policijos jėgą", kokią JT panaudojo Kongo taikai atstatyti, bet kol kas jokio JT nutarimo nėra taikyti arabų policijos jėgos pagalba.

Yra pavojus, kad Jemeno pilietinis karas, kuris jau ir nebėra pilietinis karas, išsigims į didesnį karą tarp arabų valstybių. JT organizacija todėl ir daro mėginimus arabus kiek apraminti, kad karo liepsnos per daug neišsiplestų.

MOZAMBIKO NEGRAI TURI NAUJĄ VADĄ

Mozambiko kolonijos negrai išsirinko naują vadą, Amerikoje ligsiol gyvenusį profesorį dr. Eduard C. Mondlane, kuris sutiko vadovauti tos portugalų kolonijos negrų laisvės kovai. Mozambiko negrų laisvės kovos centras bus Tanganikos respublikoje, ir iš ten kova bus vedama visomis priemonėmis už Mozambiko laisvę.

Kadangi dabar jau yra virš dviejų tuzinų nepriklausomų negrų valstybių Afrikoje, tai paramos portugalų kolonijų negrams netrūks.

Visur panašios bėdos

Prieš savaitę laiko atrodė, kad du komunizmo milžinai — Kinija ir Rusija — eina prie susitaikymo. Taip galima buvo spėti iš Maskvos "Pravdos" ilgo pasisakymo, kuriame kvietė visus komunistus susiprasti, nustoti viešai bartis ir eit prie tarptautinės komunistų konferencijos, kuri visus nesusipratimus pašalintų ir atstatytų pašlijusią vienybę. Apie galimą susitaikymą buvo spėjama ir iš Chruščiovo vienos kalbos, kurioje jis "įspėjo" Vakarų, jog ir Kuba ir komunistinė Kinija turi gerų draugų pasaulyje ir Sovietų Sąjunga pirmoji skubėtų ir pagalbą čia pamintoms komunistinėms valstybėms.

Bet labai greit pasirodė, kad iki susitaikymo komunistams dar labai toli, jei iš viso toks dalykas dar yra galimas. Kinų komunistai i Chruščiovo lyg ir taikius žodžius atsiliepė išpažintimi iš viso gyvenimo ir išpažintimi iš Maskvos nuodėmių, ne savo! Jei iki šiol buvo manoma, kad kiniečius ir rusus komunistus skiria "tikrojo leninizmo" aiškinimas, tai dabar paaiški, kad juos skiria politiniai nesusipratimai ir rusų noras "bosauti" ir santykiuose su kinais, kaip jie bosauja kituose komunistų valdomuose kraštuose. Kinai komunistai neatsisako vykdyti tarptautinę komunistų konferenciją išsiaiškinti skirtumus, bet i tokią konferenciją jie ne iš tolo nenori įleisti Jugoslavijos "revizionistų" ir būtinai nori atsigabenti i ją Albanijos komunistus. Tos sąlygos rodo, kad kinams visai neskubu patekti i tokią taikymosi konferenciją.

Kinų komunistų išpažintis iš Maskvos nuodėmių yra gana įdomus, bet kažkokių sensacijų neatidengia. Kinai buvo ypatingai užgauti, kada rusai reikė "apgailėstavi-mą" dėl kinų-indų pirmųjų susikirtimų. Kinai tokį rusų elgesį laikė esant nedraugingu. Greit po to rusai nutraukė kinams teikiamą ūkišką pagalbą ir sulaužė tūkstančius sutarčių (pastatyti kinams įvairias dirbtuves), po to sekė užsipuldinėjimai prieš "albanus" ir pamokslai "dogmatistams" ir panašioms paklydėliams. Kinai jautė, kad rusai juos norėtų mokyti ir pešioti, vietoje lygybės komunistų eilėse vieni nori dėtis viską žiną, o kitus laiko durneliais pastumdėliais ir t. t.

Kinų komunistai nenori, kad Maskvos Nikitos su jais elgtųsi kaip su neturtingais giminaičiais ir kas to nori? Kinai išėjo viešumon su savo išpažintimi labai kandžiais straipsniais. Spėjama, kad Maskvos nuodėmių išpažinti parašė kiniečių vadas Mao. Jis labai kandžiai pasityčioja iš tokių komvadų kaip Togliatti, Thorez ir vis, nepasakodamas atvirai, taiko pirštu Nikitai i aki. Ir taiko taikliai.

Ko Mao norėtų, tai lygybės komunistų partijų santykiuose. Jis tyčiojasi iš lygytės, kur vienas botagą suka, o kiti aplinkui kazoką šoka, arba kur vienas dedasi turis savo makuoleje visą marksizmo-leninizmo išmintį ir kitam nepalieka tos išminties nė už dvylekį.

Komunistų susitaikymas, po kinų viešos išpažinties iš Chruščiovo mandrappkiavimų, vargu atrodė artimas, o gal net ir visai nebegalimas. Ėdasi komunistai dėl vadovybės, dėl pirmavimo, kalbos apie komunistinių partijų lygybę yra tik pasakaitės komunistiniams kūdikiams.

Kiek panašios bėdos skelbiasi ir Vakaruose. Čia vyrauja Washingtonas, o silpniesiems tas vyravimas kartais yra kartus ir nelabai mėgiamas. Dabartiniu laiku matome, kaip Amerikos spaudoje vanojamas yra de Gaulle ir vien tik todėl, kad jis drįso nukrypti nuo teisingosios Washingtono linijos. Nori užtikrinti rinkas savo krašto žemės ūkiui, svajoja apie "trečiąją", kuri jungtų Europą ir būtų "lygi" Maskvai ir Washingtonui, nenori savo žemėj atominių ginklų, kurių kontrolėje jis negalėtų dalyvauti ir panašių erezių yra pilnas. Tokių erezių reiškiniai net ir anglai... geriausiai ir ištikimiausiai Amerikos sąjungininkai.

Zinoma, demokratinė valstybių santykių negalima lyginti su komunistinių valstybių santykiais. Komunistinės valstybės yra gimusios iš smurto ir smurtu yra pagrįsti ir jų santykiai. Maskvos žandarai jei ir duoda kiek autonomijos satelitams, tai visi žino, kur tos autonomijos ribos. Vakaruose kariškų sąjungų pagrindas yra padėtas laisvas apsisprendimas ir tik bendras pavojus laiko vakarų valstybes krūvoje. Skirtumas milžiniškas. Bet tam tikras panašumas Vakarų ir Rytų blokų krizėje yra, ypač kiek ta krizė liečia Kiniją ir Rusiją. Kinija nėra satelitas ir neturi joko noro toku būti.

KIEK KAS ŽUVŲ PRISIGAUDO?

Daugiausiai žuvų jūrose pagauna Japonija, japonai be jūrų maisto negalėtų išsilaikyti. 1961 metais japonai pasigavo jūrose 6,200,000 tonų žuvų.

Po Japonijos daugiausiai žuvų jūrose pagauna Peru respublika Pietų Amerikoje. Ji 1961 metais pagavo žuvų 5,200,000 tonų. Trečia iš ciklų valstybė, kuri daug žuvų pagauna, tai komunistinė

Kinija, kuri 1961 metais pagavo apie 5 milijonus tonų žuvų.

Iš kitų valstybių pažymėtina Sovietų Sąjunga, kurios metinis žuvų derlius siekia 3,200,000 tonų. Rusai ypač pokariniais metais atrėpė daug dėmesio i jūrų maistą ir žuvų gaudymą kasmet vis daugiau plečia.

Amerika (JAV) 1961 m. pagavo jūrose 2,874,000 tonų žuvų. Po Amerikos seka Norvegija, kuri 1961 metais pagavo 1,509,000 tonų, Ka-

DERYBOS BE GALO

JAV atstovas 17 valstybių nusiginklavimo konferencijoje Ženevoje William C. Foster (kairėje) su senatorium Hubert H. Humphrey aplėdžia Sovietų S-gos atstovo Kuznecovo vilą. Dėl sovietų nenoro susitarti ilgai užtruko derybos nepasistūmėjo nė vieno žingsnio pirmyn.

nada tais pačiais metais pagavo 1,020,000 tonų, Ispanija — 1,014,000 tonų, Pietų Afrika — 1,010,000 tonų, Indija — 961,000 tonų ir kitos valstybės po mažiau.

Jūros yra didelis maisto šaltinis ir tas maistas yra visiems prieinamas, kas tik netingi jo ieškoti ir pagauti.

MILŽINŲ PELNAI

General Motors bendrovė paskelbė 1962 metais turėjusi vieną bilijoną ir 459 milijonus dolerių pelno. Jos pernai parduotų automobilių skaičius sudarė 51% visų parduotų automobilių.

Kitas milžinas — Amerikos telefono ir telegrafo bendrovė pernai turėjo pelno vieną bilijoną ir 388 milijonus dolerių. Jos turtas siekia beveik 27 bilijonus dolerių.

Abiem bendrovėm 1962 metai buvo geresni negu kiti. Jų vadai mano, kad ir šie metai bus pelningi.

DIDELĖ KNYGŲ NAUJIENA

Gavome šias knygas:

- Buvusio Lietuvos prezidento dr. Kazio Griniaus **Atsiminimai ir mintys** 1-oji dalis 302 psl., mikštai viršeliais kaina \$2.00; antroji dalis 336 psl. kietais viršeliais su abiejų dalių vardynu kaina \$5.00. **Perkant abi dalis kaina tik \$6.50**
- Dan Kuračio **Magiškuoju kilimu i Vilnių**, 330 puslapių, labai įdomūs 1962 metų kelionės i Lietuvą aprašymas su nepaprastais nuotykių. Kaina \$3.00
- Frank Lavinsko **Amerikos Lietuvių Laikraščiai nuo 1879 m. iki 1955 m.** 190 psl. kietai virš. kaina seniau buvo \$6.00, o dabar tik \$2.00
- Prof. P. Pakarklio **Senasis Prūsų teismas**, 31 psl. 50 cent.
- Cicagietės **Ispūdžiai komunistų pavergtoje Lietuvoje** 95 puslapiai, kaina \$1.00
- Prof. P. Pakarklio **Popiežiaus bulės kryžiuočiams**, 70 puslapių, kaina \$1.00
- M. Zoščenkos **Satyrinės novelės**, vertė Jonas Valaitis 196 puslapiai, kaina \$2.00

1963 METŲ KELEIVIS

KALENDORIUS

Jau išspausdintas ir siunčiamas užsisakiusiems

Kaip kasmet, Kalendoriuje yra svarbių ir įdomių skaitymų, informacijų, eilių, juokų ir patarimų.

Kalendorių galima užsisakyti kartu su Keleivio prenumerata, arba atskirai. Kalendoriaus kaina palieka kaip buvusi — 75 centai.

Kalendoriaus užsakymus ir pinigus prašome siųsti šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 E. Broadway — South Boston 27, Mass.

DRAMOS SAMBŪRIS GRĮZO

(Atkelta iš 8-o psl.)

dangėje. Tik vienas kitas ankstesnis veidas bus mums pažįstamas, o didžioji dauguma nauji, jauni, gabūs lietuviai ir lietuvaitės.

Dar ankstybos praeitų metų vasaros dienomis So. Bostone, K gatvėje, kur yra įsikūręs vyriausias Dramos sambūrio štabas su to štabo viršininke Aleksandra Gustartinas judėjimas. Tarytum kokie piktų kėslų planuotojai pradėjo ten būriuotis ir vyrai ir mergaitės. Tai pačiai Al. Gustaitienei vadovaujant ir vyriausiam jos ginklanešui Antanui Gustaitiui pritariantį lingvą. Jant galva, tie tylūs pasalinai susimetė i smogiamąją grandį ir pradėjo darbą. Tylomis, atsargiai, bet kruopščiai. Norėdami išvengti nereikalingų akių žvilgsnių, oкупavo Dorchesterje esančią žinomo Bostono visuomenės veikėjo Stasio Grižės-Jurgelevičiaus pilį ir naktimis du tris kartus savaitėje atlikinėja ten taktinius ir strateginius manevrus.

Tų manevrų metu nuolat girdėti režisierės Al. Gustaitienės balsas: "Balsiau kalbėk; išmok tuos žodžius taisyklingai kirčiuoti! Pasisuk šitaip, ne anaip; neskėtrė rankomis, kaip žvirblis sparnais; apkabink, priglausk ne taip, bet va, šitaip. Nemoki bučiuotis: apkabink, ot, taip... švelniai, švelniai; daugiau jausmo, jausmo duok!..."

Kaip koks esesininkų karininkas. Tas komandas vykdydami, kaip televizijoje "pupetai", smogiamosios grupės nariai visai praranda savo kasdieninę individualybę. Zita Zarankaitė virsta didmiestyje klajojančia nepilnamete mergaite; Feliksas Kontautas sentimentaliu filosofuojančiu geležinkelio statybos inžinierium; Rita

Ausiejūtė buvusią kabareto šokėją ir dainininkę, Antanas Vilėniskis nuskurusio viešbučio "karališkuoju tar-nu", Jurgis Jasinskas, paneigęs bet kokias senatvės žymes, nepilnametę įsimylėjusiu mergišium; Laima Kautskaitė to mergišiaus žmona, bet slaptomis mylinčia geležinkelio statybos inžinierių; Rimas Budreika gatvėmis merginas sekiojančiu ir paskui jas net i svetimus namus įsibraunančiu mergogauda, o jaunuolis Gediminas Margaitis vargšu senuku mokytoju.

Ir visa tai vykds dailininko Viktoro Vizgirdos burtininko teptuku sukurtam moderniškam pasauliovaizdyje.

Tokius mes juos visus matysime šių metų kovo mėn. 10 dieną 3 val. po pietų So. Bostone, Thomas Park, Aukštesniojoje Mokykloje.

Ten tada jie ir perteiks, mums, žiūrovams, iš ilgų atostogų grįžtančio Dramos sambūrio dovaną — N e ū ž a u g a. Savo užrašų knygelėje šį faktą įsirašiau stambiomis raidėmis, kad nepamirščiau ten atvykti. O tu, mielas skaitytoju, ar nepamirši atvykti ir savo pažįstamus kartu pasikviesti? Nepamiršite? Gera, tai ten ir pasimatysime, tą dovaną priimdami.

Z. Girdauskas

Kas savaitę

Lietuva be pudros

Perskaičiau Dan Kuračio knygą apie jo kelionę i Lietuvą ir jo turėtus nuotykius su rusų policija ir lietuviškais žurnalistais-policininkais iš "Tiesos redakcijos (ar nuovados?). Vieną dalyką reikia pasakyti, kad kelionės aprašymas parašytas labai gyvai ir pradėjus nesinori knygos paleisti iš rankų.

Dan Kuraitis nuvažiavo i Vilnių ir ten jį pasitiko pirma "Tiesos" šnipelis Stankevičius, paskui jo atėjo kaimantinė policininkas be žurnalisto titulo, o vėliau jis buvo pavežiotas kiek po Lietuvą — lankė su palydovais Trakus, Šaukotą, Kauną. Palydovų lydimas ir dabojamas, kaip kalinys, daug ko Dan Kuraitis negalėjo pamatyti, bet jis pastabus ir ką matė, aprašo gyvai ir be pagrazinimų. Jis matė nušiuosią kolchozinę Lietuvą, matė apleistus, griūvančius kaimus, matė apleistus mažuosius kelius ir matė, kaip nežmoniška i chamiškai rusų valdoma Lietuva "pasitinka" tuos lietuvius, kurie nėra rusams savo dūšią pardavę ir iš kurių bolševikų propaganda nesitiki sau jokios naudos.

Lietuva vis tebėra uždara. "Turistai", kurie ją lankė, matė kiekvienas tik dalį mūsų senosios tėvynės, o daugumas "turistų" daug ko ir nenorėjo ar nesugebėjo matyti. Norintieji susipažinti su tikrąja Lietuva, kaip ji yra rusams ją valdant, turi būtinai perskaityti ir Dan Kuračio knygą. Iš jos galime pažinti Lietuvą, kokios bolševikų sukelti turistai nematė ir nenorėjo, ar negalėjo matyti.

Mažins mokesčius?

Vyriausybė siūlo mažinti mokesčius. Ji skaito, kad tas reikalas yra skubus ir būtinai reikalingas.

Kongresas dėl mokesčių mažinimo dar abejoja. Abejoja todėl, kad federalinės vyriausybės biudžetas, dar i mokesčių nemazinus, suvestas su dideliu nepritekliau. Mažins mokesčius, valstybės biudžetė pasidarys dar didesnė skylė!

Ginčas dėl mokesčių mažinimo yra labai įdomus. Krašte yra arti šešių nuosimčių bedarbių, kurie nesuranda darbo, nors krašto ūkis nepergyvena nei depresijos, nei dargi "recesijos." Bedarbių skaičius yra didelis todėl, kad kasmet i ūkį ateina daug jaunų darbininkų iš mokyklų ir daug žmonių netenka darbo dėl technikos pažangos (automacijos). Mažesnis skaičius darbininkų dabar gali pagaminti didesnius kiekius prekių, negu seniau, o ūkis taip greit neauga, kad darbo visiems užtektų. Ką daryti? Tas užkeiktas klausimas ir stovi dabar prieš visą kraštą. Galima nieko nedaryti, bet tai būtų ženklas, kad krašto ūkininkai nebesugeba pajudinti smegenis ir nesuranda sprendimo skaudžiam reikalui. Vyriausybė todėl ir siūlo daryti bandymą, sumažinti gana žymiai mokesčius ir tuo būdu paskatinti krašto ūkišką veiklą. Ir kodėl nepabandyti?

Zinoma, gali pasirodyti, kad ir mokesčius sumažinus bedarbių neišnaikins ir darbo jiems neparūpins. Bet išbandyti tą priemonę reikia.

Sovietų driežai

Sovietų Rusijos vienas laikraštis paskelbė, kad Sibire buvo atrasti seniai, jau prieš penkis tūkstančius metų užsalę žemėje driežai ir rusų mokslininkai tuos 5000 metų žemėje išgulejusių sušalusius driežus atgaivino. Tą pačią naująją pakartoję i Maskvos radijas. Vadinasi, šlovingi komunistų mokslininkai daro stebuklus. Kai kas, pasiklauses to Maskvos pranešimo, pradėjo net baukštis, kad rusų išminčiai neatgaivintų kartais ir "tėvo, draugo ir mokytojaus Stalino," nes kur tada turėtų dėtis Nikita...

Vakaruose mokslininkai iš atgaivintų rusiškų driežų pasijuokė ir nekreipė i tą pasaką daugiau dėmesio.

Čia tą istoriją su driežais galima būtų ir palikti, bet atsitiko nepaprastas dalykas. Mokslininkas, kuris tariamai driežus atšildė ir atgaivino, paskelbė, kad visa ta atgaivintų driežų istorija yra grynas išmislas! Taip ir paskelbė. Čia tai jau tikras stebuklas, daug didesnis negu pati istorija apie atgaivintus driežus. Maskva leido privačiam žmogui pagarsinti, kad Maskvos radijas per akis meluoja ir išgalvoja dalykus, kokių visi nebūvo. Tai retas atsitikimas Rusijoje, kur melas yra valdiškos spaudos ir radijo duona kasdieninė.

O A-ginklų bandymas?

Ženevoje kalbama ir vis kalbama apie surašymą sutarties dėl atominių ginklų bandymų uždraudimo. Kalbos tęsiasi jau metų metais, bet susitarimo vis nėra ir daugelis žmonių sako, kad jo ir nebus. Gal ir nebus.

Siaip žmogui atrodo, kad susitarti dėl atominių ginklų bandymų uždraudimo turėtų būti lengviausias dalykas. Ir rusai ir amerikiečiai su anglais sutinka, kad tokių ginklų bandymus reikia uždrausti. Bet kaip tik išskyla klausimas, kaip uždraudimą prižiūrėti, tuoj atsiranda visokių kliūčių ir derybos vis vietoje.

Jeigu neįmanoma susitariti dėl paties lengviausio dalyko, tai kokia gali būti viltis susitarti dėl ginklavimo mažinimo?

Laikraščių streikas

New Yorko didmiesčio laikraščių streiką įvyko šio-kių tokių permainų. Vienas dienraštis "Post" išsilaužė iš bendro leidėjų fronto ir sutiko leisti laikraštį, nelaukdamas, kol kiti laikraščiai susitars su streikuojančiais raidžių rinkėjais.

"New York Post" šią savaitę jau ir išėina. Tas dienraštis eina senomis darbo sąlygomis, nes raidžių rinkėjai streiką paskelbė tik prieš 4 dienas, o kiti 5 sustabdė laikraščių leidimą iš solidarumo su užstreikuotais laikraščiais, numatydami, kad vėliau ir jiems bus pasiūlytos priimti tokios pat darbo ir atlyginimo sąlygos.

J. D.

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPEIKIA.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO RASO,
TAS DUONOS NEPRAŠO.

DINGUSIO LAIVO PĖDSAKAI

Juozui Arlauskui prisiminti

Vasario 27 d. jau sukako dveji metai, kai mirė daug dirbęs Lietuvos ir lietuvių visuomenininkas Juozas Arlauskas, bet ta spraga, kuri paliko jam mirus, dar nėra užtvirta, nes kai kuris nors visuomeninis reikalas nėra atliktas ar atliktas netinkamai, girdėti sakant: "Jeigu būtų Arlauskas gyvas, kitaip būtų."

zaciijoje ir dalyvavo beveik visuose didžiuliuose šio krašto lietuvių suvažiavimuose iki paskutiniųjų savo gyvenimo dienų ir dažniausiai savo lėšomis. Juozas ir mirė eidamas svarbias pareigas So. Bostono L. Piliečių Draugijoje, Sandaroje, Altoje, Balfie ir kt. Jis nuširdžiai tikėjo, kad Lietuvą atgaus laisvę, ir tam darbui nesigailėjo nei sveikatos, nei lėšų.

Juozo našlė Julija iki šiol sėkmingai tebetvarko jai paliktą verslo įstaigą, o sūnus Juozas, 18 m. amž., lanko Vesper School of Art.

Linkiu jiems sėkmės ir ateityje.

Juozas Lekis

BALTIMORE, MD.

S. Kairio kalba per radiją

A. a. Juozas Arlauskas gimė 1907 m. kovo 17 d. No. Abington, Mass. 1912 m. jis tėvų buvo išvežtas į Lietuvą. Trakų apskr. Onušio par. Gudakiemių kaimą. Čia jis išgyveno visas pirmojo didžiojo karo baisenybes.

Lietuvai atgavus laisvę, a. a. Juozas mokėsi Nepriklausomos Lietuvos mokyklose, dalyvavo savanoriu ginant Lietuvą nuo lenkų banditų.

1931 m. jis grįžo į JAV ir apsigyveno Lynn, Mass., ir tuoj įsijungė į lietuvių visuomeninę veiklą. 1938 m. jis vedė Juliją Platakūtę iš Needham, Mass., ir apsigyveno So. Bostone. Kadangi čia norintiesiems dirbti darbo devynios galybės, tai atrodė, kad Juozui to tik ir reikėjo: netrukus nebuvo jokios svarbesnės veiklos, kurioje Juozas nebūtų savo pirštų prikišęs. Jis veikė vietos organi-

TURIME LIETUVOS ISTORIJĄ

Dar turime dr. V. Sruogienės Lietuvos istorijos kelis egzempliorius. Tai didžiausia ir visiems suprantamai parašyta knyga, 947 psl., su trimis žemėlapiais ir daug paveikslų. Kaina 12 dolerių.

JAU IŠEJO NEPAPRASTAI ĮDOMI KNYGA

Lietuvių Išeivija Amerikoje

Parašė STASYS MICHELSONAS

Tokios knygos pas mus dar nebuvo. Ji turi 512 puslapių, gausiai iliustruota ir apima mūsų išeiviją visoje Amerikoje—nuo Kanados iki Argentinos. Ji parodo, kad išeivija prasidėjo 17-ame šimtmečiu, bet pirmutinė jos banga dingio; yra tik legenda, kad išsikėlė Amerikoje mūsiškiai pastatę "Aušros" miestą, vėliau virtusį New Amsterdamu ir dar vėliau New Yorku.

Taip pat sužinome, kad pirmieji lietuviai plaukė jūromis 3 mėnesius, ir išlipę Amerikoje rado ne aukso kalnus, bet sunkų vargą. Kai kurie jų iš New Yorko pėsti ėjo Pennsylvanijon anglių kasti. Tenai prasidėjo pirmosios kolonijos ir draugijos, ėmė kurtis socialistų kuopos, kurios vėliau sudarė Sąjungą. Jie pirmieji pradėjo leisti laikraščius ir kurti mokykles. Lygiagrečiai veikė laisvamanai ir kūrėsi parapijos. Bet kai vyskupai ėmė savintis mūsiškių katalikų nuosavybes, bažnyčiose prasidėjo muštynės; dėlto sumanyta kurti nepriklausomas arba tautiškas parapijas. Tarp vienių ir kitų ėjo smarkios rungtynės.

Bet išeivija rūpinosi ir Lietuvos likimu. Ji gausiai aukėjo pinigų caro valdžiai nuversti ir sudėjo milijonus nepriklausomai Lietuvai.

Knygoje parodyta, kaip atsirado mūsų didžiosios organizacijos, kaip gimė Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir kodėl Amerikoje jai nesiseka. Bet tai tik maža knygos turinio dalelė. Medžiaga jai buvo renkama 40 metų. Patarina kiekvienam ją įsigyti. Puiki knyga dovanoms.

Parduodama be pelno. Gražiais kietais aparais kainą \$5.00; minkštais aparais—\$4.00.

Užsakymus prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

636 E. Broadway So. Boston 27, Mass.

Sulphur Queen laivas, vežęs iš Beaumont, Tex., į Norfolk, Va., sutirpintą sierą, vandenynė dingo. Paveiksle matome tiriantį Floridos pakraštį išskolautus to laivo du gelbėjimosi diržus ir gelbėjimosi valties ragą. Laive buvo ir 39 žmonių įgula. Laivo ieškojimas tęsiasi.

JURGIS GEGUŽIS
1877 m — 1943 m.

HARTFORD, CONN.

Prie valstybės rūmų plevėsavo mūsų trispalvė Vasario 16 d. prie valstybės rūmų buvo iškelta ir Lietuvos valstybės trispalvė vėliava, kuri į save krepė visų praeivių dėmesį.

Vasario 17 d. buvo iškilmingas minėjimas. Iš ryto pamaldos bažnyčioje, į kurias atsilankė ir gubernatoriaus su šeima. Po pietų Piliečių Klube buvo masinis susirinkimas, kuriame pagrindinę kalbą pasakė Jokūbas Stukas.

Meninę programą atliko Jurgio Petkaičio vadovaujamas choras.

Pabalietiečių koncertas

Vasario 2 d. Lietuvių Piliečių Klube rengtas pabalietiečių koncertas sutraukė pilną salę, nors šį kartą nebuvo tokių žvaigždžių, kaip Arnoldas Vokietaitis ir estų dainininkė.

Siemet programą atliko broliai Herkulis ir Vytautas Strolis (smuikininkas ir akompaniatorius), Ustjanaušienės vadovaujami lietuvių tautinių šokių šokėjai, latvė Margaret Miller, paskambinusi arfa, ir estė Ellen Parve (sopranas). Vieni jie nebuvo šykštūs, davė daugiau negu buvo numatyta, todėl ir publika jiems už tai buvo labai dėkinga.

Programai vadovavo Gailūnas.

Vėliau vieni šoko, kiti susėdė prie gražiai papuoštų staliukų užkandžiavo ir šnekčiavosi.

Luckienė

PRIEŠ 20 METŲ MIRĖ JURGIS GEGUŽIS

Jurgis Gegužis, buvęs "Keleivio" administratorius ir vienas jo leidėjų, mirė 1943 m. vasario 21 dieną. Jis buvo gimęs 1877 metų balandžio 15 dieną Norkūnų kaime, Šakių apskrityje, Suvalkijoje.

Gyvendamas netoli Prūsų sienos, Jurgis dar jaunas būdamas nuvyko į Bitėnus pas Martyną Jankų spaustuves amato mokytis. Padirbėjęs kiek laiko Jankaus spaustuvių, jis persikėlė į garsiąją tais laikais Mauderodės knygų leidyklą Tilžėje. Čia jis dirbo iki kareiviavimo amžiaus. Tat einant jam slapta per sieną sučiupo jį rusai, ir jam teko stoti caro kariuomenėn.

Atvykęs 1905 metais Amerikon, Jurgis Gegužis ir dirbo lietuvių spaustuose, pirmiausia Chicagoje pas A. Olševskį, vėliau Shenandoah'ryje prie Vinco Šliakio "Darbininkų Vilties." iš kur 1908 m. buvo S. Michelsono pakviestas Bostonan. Čia jiedu susidėję ir nupirko iš A. Zvingilo "Keleivį."

Išbuvęs "Keleivio" administratorium apie 35 metus, Jurgis Gegužis apsirgo vėžio liga ir 1943 metais mirė. S. M.

WORCESTER, MASS.

Vasario 16-sios minėjimo atgarsiai

Vasario 17 d. minėjome Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 45 metų sukaktį. Tuo metu, kai salėje buvo sakomos patriotinės kalbos, dainuojamos gražios dainos, nemažas būrys tautiečių, ne kokių nors prastuolių, bet gerai apsišvietusių, už durų triukšmavo, dūmų debesį pūsdami į salę.

Minėjimo vadovybė neparūpino į minėjimą pakviesti tokių garbingų Amerikoje gimusių ir augusių vyrų, kaip parkų viršininko Edvardo Struckaus, adv. Richardo Sarapo. Seimelio atstovas Vytautas Pigaga buvo pakviestas tik šeštadienio vakare, kada jis buvo kitur pasižadėjęs. Taip pat vėlai tebuvo pakviestas ir būgnų ir trimitų orkestras, todėl negalėjo minėjimui pasirošti.

Po iškilmų surengtame pokyly dirbo šios šeimininkės: Magdalena Mitrikienė, Julė Lendraitienė, Marijona Lapinskienė, Bronė Sviklienė, Ona Šilinskienė ir Katinienė.

Jame jauni kunigai Vaclovas Martinkus iš Providencijos ir vietiniai Justinas Steponaitis ir Mykolas Tamulevičius visus dalyvius savo kalbomis linksmai nuteikė.

Palaidojo

Vasario 20 d. palaidojo Juozą F. Raulinaitį ir Alfonso J. K. Kunigoni, 48 metų amžiaus.

J. Krasinskas

NAUJIENA

Keleivio administracijoje galima gauti ir šias knygas:

VLADAS NAGIUS-NA-GEVICIUS, jo gyvenimo ir darbu apžvalga, redagavo dr. Baly Matulionis, labai gražiai išleista, daug paveikslų, 374 psl., kaina \$6.

Jonas Aistis, POEZIJA. Joje yra šio žymaus poeto visi eilėraščiai, 420 psl., kaina \$6.

Leonard Valiukas, LI-THUANIA LAND OF HER-ROES, 88 psl. teksto ir 95 psl. paveikslų, kaina \$4.75.

Dr. Kazys Grinius, ATSI-MINIMAI IR MINTYS, II tomas, 336 psl., kaina \$5.

Pakalbinkime draugus, kaimynus ir pažįstamus užsakyti "Keleivį." Kaina metams penki doleriai.

ADMINISTRACIJOS PRASYMAS

"Keleivio" administracija prašo mielųjų skatotojų, kurie keičia adresą, pranešant naująjį adresą neužmiršti parašyti ir senąjį.

Justinas Bučinskas

Sausio 24 d. iš gyvųjų tarp išsiskyrė Justinas M. Bučinskas, SLA 50-sios kuopos Binghamtone, N.Y., pirmininkas, per 40 metų buvęs jos finansų sekretorius ir organizatorius.

Justinas mirė įpusėjęs 78-sius metus. Paskutinius trejus metus jis negalavo, dažnai pasirgdavo, bet savo visuomeninių pareigų neapleido.

Velionis paliko liūdinčius sūnų Edvardą su šeima, tris dukteris: Malaniją, Vandą ir Mariją su šeimomis, keturis brolius: Stasį, Joną, Julį ir Adolfą su šeimomis, seserį Kotryną Jakševičienę su šeima.

Justinas į JAV atvyko prieš 60 metų iš Panevėžio miesto, kur jis lankė porą metų realinę gimnaziją, vėliau mokėsi šaltkalvystės amato. Tuo amatu vertėsi ir čia atvykęs, kol pramoko anglų kalbos.

Velionis jaunose dienose buvo revoliucionierius, Panevėžy ir apylinkės miesteliuose platino lietuvių spaudą, gaunamą iš Prūsų, atsišaukimus, dalyvavo socialdemokratų kuopoj. Todėl po 1905 metų ir jam ten buvo riesta—žandarai ieškojo suimti. Kurį laiką jis slapstėsi, bet vėliau pasitraukė į Prūsus. Jo tėvas jau gyveno JAV, ten pasiryžo vykti ir Justinas. Kol susisiekt su tėvu, rusų žandarai susiurtė su vokiečių žandais, ir Justinui grėse pavojus būti grąžintam į Rusiją. Tada jis paspruko į Austriją, iš ten pasiekė Ameriką.

Čia jis apsigyveno Binghamtone ir niekur nesikėlė iki mirties. Binghamtone anuomet lietuvių buvo labai mažai. Justinas čia pradėjo steigti lietuvių organizacijas, platinti lietuvių spaudą, suorganizavo lietuvių korporaciją, kuri pastatė 315 Clinton gatvės salę, ir šiandien tebestovinti. Jis sukūrė ir Lietuvių socialistų sąjungos 33-čią kuopą, kuri buvo viena stambiausių kuopų. Bolševikiškai audrai siaučiant, nukentėjo ir ši kuopa, bet Justinas pasiliko ištikimas socialdemokratiškiems principams iki mirties.

Didelių nuopelnų Justinas turi SLA 50 kuopai. Jis į ją įsirašė, rodos, 1918 m. Tada kuopa turėjo 200 narių. Buvo tokių, kurie nenorėjo Justino į kuopą įsileisti, bet kai jis įėjo, netrukus tapo jos finansų sekretorium ir organizatorium. Po kelerių metų kuopa jau turėjo virš 400 narių ir buvo vadovaujanti vietos organizacija.

Komunistai ir šita kuopa gerokai apipurtė. Justinui kartu su šiuos žodžius rašančiu ir dar keliais kitais asmenimis teko gerokai padirbėti, kad kuopa būtų apsaugota nuo komunistų, bet apie 100 narių ji neteko.

Justinas visa laiką buvo kuopos vadovybėje, du kartus jos pirmininkas ir apie 40 metų finansų sekretorius. 1957 m. jis buvo iš tų pareigų pasitraukęs, bet išsėdęs neilgai teko, nes, sunegalavus pirmininkui J. Morkūnui, Justinui vėl buvo už-

krauta pirmininko našta, kurią jis nešė iki mirties.

Justinas buvo SLA 7-sios apskrities vicepirmininkas, nuo 1924 m. kuopa jį visuomet siųsdavo į SLA suvažiavimus.

Rūpėjo jam ir kiti reikalai. Jis rėmė Amerikos Lietuvių Tarybą, būdavo Nepriklausomybės minėjimų vienas rengėjų, platino lietuvių laikraščius, ypač Keleivį ir Naujienas.

Tai buvo darbštus, nuosirdus, gerbęs kitų pažiūras žmogus. Jo vadinami politiniai priešai buvo jo asmeniniai draugai.

Pasigęs Justino ne tik organizacijos, bet ir paskiri asmenys, kuriems jis patarpininkaudavo tai teismuose, tai kitose valdinėse įstaigose, tai mokesčių pranešimus užpildydavo, patardavo į vairiais reikalais atsikreipus. Žodžiu, Binghamtono lietuviai neteko labai brangaus tautiečio.

Justinas palaidotas Kalvarijos kapinėse sausio 28 dieną. Jo kapas paskendo gėlėse. Gražius vainikus atsiuntė SLA centro valdyba, SLA 7-ji apskr. ir SLA 50-toji kuopa. Šermentyse ir laidotuose dalyvavo labai daug žmonių, nors tos dienos buvo labai šaltos.

Velionio šeimai užuojautą telegramomis pareiškė daug visuomenės veikėjų.

Gerbiamas drauge Justinai, išsėkis šios demokratinės šalies žemėje. Mes tavo darbus ilgai minėsime.

P. B. Balčikonis

BROOKLYN, N. Y.

Dėkoju

Dėkoju draugams Jonui Buivydui, jo žmonai Antoinette, Bronėi Spūdienėi, Moterų Vienybei, Woodhaveno demokratų klubui ir visiems, kurie padėjo mums tvarkyti vyro-tėvo laidotuves, į jas atsilankė, atsiuntė gėlių.

Emilija Styrienė ir sūnus Edvardas

BROOKLYN, N. Y.

Mirė A. Pugzlis

Mirė Antanas Pugzlis, 84 m. amžiaus, valstybinę ligoninę išbuvęs 20 metų.

LIETUVOS ŽEMĖLAPIS

Gražų Lietuvos žemėlapi galite gauti Keleivio įstaigoj už 50 centų.

GERIAUSIA DOVANA

Jei galvojate apie dovaną savo pažįstamam ar draugui, tai atsiminkite, kad geriausia dovana bus šios knygos:

Stasio Michelsono "Lietuvių Išeivija Amerikoje," kaina minkštais vrišiais \$4, kietais \$5.00.

Stepono Kairio "Lietuva budo", kaina \$5.50

Kipro Bielinio "Dienojant", kaina \$6.00.

Kipro Bielinio "Penktieji metai", kaina \$6.00.

Iš pavergtos Lietuvos

Dar apie rinkimų cirką

Aną kartą šioj vietoj buvo rašyta, kad į pavergtos Lietuvos "parlamentą" siūlomi netgi tokie "lietuviai", kaip suomis Kuusinen, armėnas Mikojanas, Chruščiov, Kozlov ir kt. panašūs.

Dar galėtum žmogus kęsti, jei tokius "lietuvių" siūlytų Michailov, Gončarov, Chovrebov (jie siūlė Chruščiovą Elektrėnuose), bet kad taip daryti įsakyta net giliuose Lietuvos užkampuose, kur atėjūnų gal dar tik vienas kitas tėra, tai jau tikras pasityčiojimas iš lietuvių tautos.

Įsivaizduokite, kad net Tverų apylinkės (Žemaitijos) kolchoze buvo įsakyta Nikitą "iškelti" kandidatū, o Alsėdžių apylinkės kolchoze "iškelti" dar Frolą Kozlovą, Darbėnų apylinkės Mikojaną, Anykščių apylinkės Sverniką ir t.t.

Telsiuose, Ignalinos apylinkėse ir kt., kandidatū išrinktas Suslovas. O tas Suslovas juk po antrojo pasaulinio karo kartu su gen. Siarovu ir Snečum suplanavo Lietuvai vadinamųjų sričių (naikintojų) batalionus ir jiems nustatė strategiją, kaip turi būti numalšintos lietuvių partizanų kovos ir kaip partizanai turi būti baudžiami, kad gyventojams būtų įvyryta baimė ir paklusnumas okupacijai.

Mirė K. Galkauskas

Vilniuje vasario 20 d. mirė muzikas, kompozitorius, konservatorijos profesorius Konstantinas Galkauskas.

Kas valgo Lietuvos ragaišį

J. Vilks

Ne taip seniai visoje lietuvių išeivių spaudoje nuskaubė žinia apie susovietintą Lietuvos aukščiausiojo sovieto prezidiumo nutarimą apdovanoti garbės raitais pasižymėjusius milicijos pareigūnus. Buvo paskelbtos pavardės tų, kurie tuos raitus gavo. Tarp visų tų pavardžių nebūna nė vienos, iš kurios būtų galima atpažinti lietuvių—visi tik rusiškų pavardžių savininkai. Nenuostabu, Lietuva gi okupuota šalis, okupanto gausys ir akys—milicija, kurios tikrasis vardas—policija.

Kaip kiekvienas okupantas, taip ir Maskolija nepasitiki Lietuvos gyventojais. Maskolija... prieš 59 metus net Vincas Kapsukas Maskolijai kitokio vardo nežinojo...

O štai dar kas valgo Lietuvos ragaišį ir už tą ragaišį garbės raitais apdovanojami.

Vasario 8 d. Vilniaus radijas paskelbė tokią žinią: "Rysium su TS civilinio oro laivyno 40-čiu ir už pasiektus gamybinius laimėjimus, T. Lietuvos AT-bos prezidiumas garbės raitais apdovanojo: Kauno aero stoties viršininką Afanasjevą; Lietuvos atskiros avio grupės vadą Batalovą; Vilniaus aero stoties pamainos inžinierių Bobrovą; Lietuvos atskiros avio grupės vadą pavaduotoją Goldbergą; Vilniaus aero stoties stovardę Kazaitę; Vilniaus aero stoties pamainos inž. Kovalčiū-

gimę 1875 m. Vilniuje ir visą laiką jame gyvenęs, kūręs muzikos kūrinius ir kitus muzikos mokę.

Komunistų buvo apdovanojus Darbo Raudonosios Vėliavos ir "Garbės Ženklo" ordinais bei medaliai.

J. Žiugžda—istorijos daktaras

Vilniaus universitetas Juozui Žiugždai pripažino istorijos mokslo daktaro laipsnį. Jis yra pirmasis, kuriam be disertacijos gynimo suteiktas toks laipsnis pagal jo darbų visumą, ypač už jo trijų tomų "Lietuvos TSR istoriją", kurioje visa Lietuvos istorija aiškinama taip, kaip Maskva nori, o ne kaip iš tikrųjų buvo.

Kuo vadinti tą, kuris nužudė pasakišką didvyrį?

Visoj Sovietų Sąjungoj ir Lietuvoj buvo plačiai ir iškilmingai paminėta mario M. Tuhačevskio 70 metų gimimo sukaktis. Susirinkimuose ir spaudoj buvo iškeliami jo didžiuliai nuopelnai, jis vadinamas pasakišku didvyriu.

Tą didvyrį ir tūkstančius į jį panašių nužudė Stalinas. Kokiu vardu reikia vadinti tą, kuris tokius didvyrius nužudė? Gal nieksu, išdaviu, žmogžudžiu, bet tie vardai kaip reikiant dar neapibūdina to žmogaus.

Dabartinis Rusijos diktatorius Chruščiov, buvęs Stalino veiklus padėjėjas, leido šį tą apie Stalino baisius darbus prisiminti, bet visai jo pasmerkė bijo.

ka; grandies vadą Kraką; Vilniaus aero stoties viršininko pavaduotoją Kazlopolceva; lėktuvo "AN2" vadą Račkauską; pervažimo tarnybos viršininką Sirokvašą; orlaivio vadą Sidamovą; Vilniaus aero stoties vyresnįjį techniką Šukliną; Vilniaus aero stoties avio techniką Varną ir orlaivio vadą Volkovą."

Taigi, tarp tų visų Lietuvos ragaišį valgančiųjų vos trys pavardės lietuviškos, lyg anos baltos varnos tarp juodųjų.

Daug kas iš Lietuvoje atsilankiusiųjų pastebėjo, kad Vilniaus, Lietuvos sostinės, aerodrome ne tik lietuvių kalbos negirdėti, bet lietuvių kalba ir susišnekėti neįmanoma.

O KAS KĄ NUGALES

1920 m. gegužės 15 d. St. seimui susirinkus pirmojo posėdžio, seniausioji to seimo narė Gabrielė Petkevičaitė, atidarydama posėdį, pastebėjo, kad didžiausių nuopelnų dalis, kurie įgalino St. seimą susirinkti, priklausė spaudai, jos rašytojų plunksnai.

Atrodytų, kad pavergtoje Lietuvoje spauda taip pat nėra pamiršta. Jos tiražas kasmet auga. Auga ne tiek gera valia ir pačių skaitytojų smalsia įsigijama, kiek brukte įbrukama. Bet kaip bebūtų, ir tose sunkiose Lietuvos gyvenimo sąlygose spauda tarpsta. Švietimui šaly kylant, spaudos skaitytojais sumeta, kur esama pe-

lų ar grūdo. Štai tas pats Vilniaus radijas pranešė:

"Tūkstančiai paštininkų kas dieną išnešioja skaitytojams apie 2 ml. laikraščių ir žurnalų. Respublikinės-sąjunginės spaudos direktijos žiniomis, šiais metais respublikoje kiekvienam tūkstančiui gyventojų išplatinta po 802 egz. įvairių laikraščių ir žurnalų. Palyginus su praėjusiais metais, iš 1,000 gyventojų dabar skaito 41 žmogumi daugiau. Be sąjunginės spaudos ir ryšių darbuotojų, spaudą platina daugiau kaip 12,000 visuomeninių spaudos platintojų. Spauda naudojasi daugiau kaip 1,000-čiu spaudos propagandos ir platinimo ratieliu. Geriausia spaudos platinimo rodyklių miestų tarpe pasiekė Vilnius, kur 1,000 gyventojų šiomet išplatinta 1,186 egz. laikraščių ir žurnalų, o iš rajonų pirmąją vietą užėmė Pasvalio rajonas. Čia 1,000 gyventojų išplatinta 1,020 egz. laikraščių ir žurnalų."

Na, nepamirškime, kad mūsų V. Kudirką, J. Bilūnų, Zemaitę, Maironį ir kiti iki šiol pavergtos Lietuvos lygumose dar vis gyvi vaikščioja, nors jau ir su komunistų apkarpytais skvermais. Bet jie ir tokie dar žadina lietuvių sąmonę susiprasti žmogumi esant.

O be sovietinės spaudos, dar atsiranda progų kartais gauti ir Vakaruose lietuvių išeivių leidžiamos spaudos, kuri nėra cenzuruota ir kuri be kojų ir rankų policijos nepastebima po Lietuvos žmones vaikščioja, nors ji ten ir reta viešnia.

Jeigu anais taip pat visokių rūpesčių kupiniais ir nelengvais metais spaudos nuopelnai buvo atitinkamai įvertinti ir dalinai ir jos dėka praviro St. seimo dūrys į Lietuvos kūrybinį darbą, tai būkime tikri, kad ir vėl spaudos dėka bus atkelti vartai į Lietuvos laisvę.

Nūnai greta kartais užklystančios spaudos iš užsienio dar ir radijo bangomis kasdien lietuvių išeivių pastangomis siunčiami pranešimai pavergtosios Lietuvos žmonėms. Šie nuopelnai priklauso VLIKui ir jo rėmėjui ALTui.

Neabejotina, kad greta spaudos tos kasdieninės radijo žinios yra stambus veiksnys, įgalinąs pavergtus Lietuvos gyventojus susivokti, kuria linkme rieda žmonijos gyvenimas.

Mūsų tautos netolima praeitis, kartu ir pavergtosios Lietuvos žmonių nuotaikos duoda vilčių, kad Lietuvos platieji vieškeliai, tiesiami į laisvę, giedresnė ateiti, nėra usnimis užžėlę.

REMA PABALTIEČIŲ PASTANGAS

Bendrojo Amerikos Pabaltiečių Komiteto pirmininkas, ALT prezidentas, gavo iš Laisvosios Europos Komiteto prezidento John Richardson, Jr., radijo transliacijos reikalą į Pabaltijo kraštus savomis kalbomis tokio turinio laišką:

"Dėkoju už nuorašą Amerikos Pabaltiečių Bendrojo Komiteto laiško Prezidentui Kennedy, liečiantį transliavimą į Pabaltijo valstybes.

"Aš pilnai sutinku, kad Free Europe Radio transliavimas turėtų būti pradėtas į Estiją, Latviją ir Lietuvą.

"Aš asmeniškai ir štabas toliau dėsimė pastangas išgauti padidintą finansinę pa-

APSINUODIJO

Arrighi šeimos iš Easthampton, Mass., vyriausias sūnus, 18 m. amž., mirė spėjama apsinuodijęs žiurkių nuodais. Duktė Viktorija (kairėj priešaky) ir sūnus John (vidury) guli ligoninėje panašiai apsinuodiję. Dešinėj vyriausia duktė ir užpakaly tėvai.

POLEMIKA IR KRITIKA

TAUTINĖ VIENYBĖ FRONTININKŲ REŽISŪROJE

Vasario 9 d. New Yorke, su jų pasaulėžiūra, kiek Baltų Laisvės Namuose, svarbu pritarimas jų programai ir konkrečiai veiklai. Čia "vienybės idealas" ir tūrėtų suvaidinti savo tikrąjį vaidmenį. Kai gausesnįjį srovę ieško "vienybės", reikia būti labai apdairiam, kad neliktum jodinėjamas.

Diskusijų pakviestųjų dalyvių sudėtis jau parodė diskusijų rengėjų tendencijas ir kaip jie supranta lietuvių visuomenės "vienybę", o diskusijų metu vienas kitas sprogtelejimas išryškino ir jų tikrąsias intencijas.

Frontininkai lietuvių visuomenės "vienybę" suprantą, kaip ji buvo parodyta pakviestųjų diskusijų dalyvių sudėtyje. Liberalai, dalyvaudami tokioj sudėty, lyg ir pritarė dogmatikų diskriminacijai. Lietuvių konfesinės politinės grupės visuomet planuoja ką nors prisivilioti iš laicistų, kad nebūtų tokios vienišos savo vienybėje. Jos nemėgsta laicistų sąjungų, laicistinių frontų. Jeigu jos jaučia, kad laicistai siekia sudaryti sąjungas, visuomet jas siekia suardyti. Šių diskusijų spektaklis irgi tam buvo skirtas. Toks laicistinis frontas buvo susidaręs Lietuvos seime po 1926 m. seimo rinkimų. Jis pasistengta kuo greičiausiai likviduoti, laužant konstituciją, priešais, pasižadėjimus vien tik tam, kad būtų pasiekta "tautinė vienybė".

Frontininkų diskusijos, skirtos "tautinės vienybės" ieškojimui, neįtikino auditorijos skelbto tikslo ir jam skirtų pastangų nuosirdumui, nes iš tikrųjų jos frontininkų strategijai buvo planotos ir vedamos lietuvių visuomenės skaldyti, o ne jai jungti. Natūralus politinių blokų susiformavimas lietuvių visuomenėje būtų naudingas: atsirastų bent kokia dinamika, taip reikalinga bet kurioj veikloj. Nors su lietuviškais liberalais labai sunku susitarti dėl frontų: jie nenori suprasti nei visuomenės struktūros, nei istorijos raidos. Kiekviena nuodugni visuomenės struktūros analizė jiems vaidenasi marksizmu.

Pačios diskusijos buvo paviršutiniškos. Pvz., apkalbiant lietuviškos knygos merdėjimą, niekas nė nebando paieškoti priežasčių, kodėl lietuviška knyga vis mažiau skaitoma. Gal gūt lietuviškos knygos merdėjimo priežasčių būtų galima rasti ir pačioje knygoje. Ar tie, kurie neskaityto lietuviškos kny-

nos visuomenės ir jos kultūros įvairiaspalvis veidas. Kai kartais tenka būti kaupoose, tai jų paminklų akmeninė tyloj kyla mintis, kad čia yra įgyvendintas vienybės idealas; kontrastu iškyla koncentracijos lageriai, irgi steigti vienybės idealui siekti.

Gyvoji vienybė gi yra žmonių bendruomenė pavienių žmonių ar jų grupių santykiavimo būdas, kai artimo mintis ir pažinimo vertinamos logiškai, o su tuo pačiu artimu santykiuojama korektiškai ir humaniškai.

Ryškiai diskusijų rengėjai beveik atskleidė politinę diskusijoje, kai vienas kalbėtojas (liberalas) ten pasiūlė frontininkams apsiginti su krikdėmais ir kitais jų spar-

no sambūriais. Tada frontininkų atstovas pastebėjo, kad šiuo metu to padaryti negalima ir viską reikia paklaidinti taip, kaip yra.

Tokiam plane, kaip čia kalbama, frontų sudarymas būtų naudingas lietuvių visuomenė. Laicistams sutvėrus sąjungą, susiformuotų natūralūs lietuvių visuomenės poliai, kurių įtampoje pagyvėtų bet kurios srities veikla. Šita kryptim vertėtų vystyti akciją.

Šių polių susiformavimui didžiausia kliūtis greičiausiai būtų mūsų liberalų reikalingumas ir abejingumas savo pačių principams. Kai frontininkų kalbėtojas pradėjo smerkti materialistinę filosofiją, kaip nesantaikos ir visų nelaimių bei vargų kaltininkę ir emė gąsdinti tos pasaulėžiūros žmones, nei vienas iš liberalų nepakilė ginti teisės turėti materialistinę pasaulio sampratą. Leiskim, kad to frontininko pareiškimai buvo priimti, kaip išsiokėlio purkštavimai, neatsargūs svačiojimai, kaip isterika komformisto, nepajėgiano suprasti ir pakęsti individualumą.

Toliau tas pats kalbėtojas prisiminė žurnalą Darbas, Demokratinę Darbo Tarką ir kai kurias jos suvažiavimo rezoliucijas. Darbą jis piskyrė Trečiam Frontui, kuris paskutiniu metu pradėtas dažnai minėti. Jeigu Darbas toks, koks jis buvo, išreiškia Trečią Frontą, tai vertėtų pradėti tą frontą organizuoti. Į tą naudingą akciją galėtų įsitraukti ir frontininkai, užuot gaisinę laiką, viliodami į parapijas liberalus, kurie dar nėra į jas įsirašę.

Kartų tautinė vienybė buvo aptariama pagal tą jaunimo dalį, kuri yra įsijungusi į lietuvišką veiklą, ir joje nerasta jokių apraishų, griauančių jaunimo ir senimo tautinę vienybę. Tačiau kartų santykių apibūdina ne tik tie neskaitytingi vienetai, įsijungę į lietuvišką veiklą, bet ir tie gausūs būriai, kurie nėra įsijungę į tautinę veiklą. Tie neįsijungę irgi laiko save lietuvius. Galbūt juose kaip tik ryškiausiai yra išsikristalizavęs naujos generacijos veidas.

Diskusijos buvo pakankamai įdomi komedija pasižiūrėti, atskleidusi frontininkų tikslus ir siekimus ir parodžiusi, kad frontininkai vargu ar tinka į tautinės vienybės ansamblį, nes jiems sunkiai suvirkšinama pluralistinė visuomenė. O gal jų organizacijos ir pasaulėžiūros tokia prigimtis ir charakteris, kad jiems niekada nebus pasiekiamas pluralisti-

rie neskaityto lietuviškos knygos, iš viso neskaityto? O gal jie skaito angliškąs knygas? Tas pats su parengimų lankymais. Neperseniausai teko girdėti tokį lietuvių studento pasisakymą: lankyčiau lietuviškus parengimus, jeigu jais būtų galima pasididžiuoti prieš svetimtalius. Šia pastaba daug kas pasakytą. Tie, kurie augo ir oreudo už Lietuvos ribų, vertina lietuviškus parengimus pagal bendrus vertinimo standartus: jie nebenturi tautiniai emocinio ryšio su parengimo medžiaga, todėl jiems būtina parengimo aukšta, tobula forma.

Ryškiai diskusijų rengėjai beveik atskleidė politinę diskusijoje, kai vienas kalbėtojas (liberalas) ten pasiūlė frontininkams apsiginti su krikdėmais ir kitais jų spar-

no sambūriais. Tada frontininkų atstovas pastebėjo, kad šiuo metu to padaryti negalima ir viską reikia paklaidinti taip, kaip yra.

Tokiam plane, kaip čia kalbama, frontų sudarymas būtų naudingas lietuvių visuomenė. Laicistams sutvėrus sąjungą, susiformuotų natūralūs lietuvių visuomenės poliai, kurių įtampoje pagyvėtų bet kurios srities veikla. Šita kryptim vertėtų vystyti akciją.

Šių polių susiformavimui didžiausia kliūtis greičiausiai būtų mūsų liberalų reikalingumas ir abejingumas savo pačių principams. Kai frontininkų kalbėtojas pradėjo smerkti materialistinę filosofiją, kaip nesantaikos ir visų nelaimių bei vargų kaltininkę ir emė gąsdinti tos pasaulėžiūros žmones, nei vienas iš liberalų nepakilė ginti teisės turėti materia-

listinę pasaulio sampratą. Leiskim, kad to frontininko pareiškimai buvo priimti, kaip išsiokėlio purkštavimai, neatsargūs svačiojimai, kaip isterika komformisto, nepajėgiano suprasti ir pakęsti individualumą.

Toliau tas pats kalbėtojas prisiminė žurnalą Darbas, Demokratinę Darbo Tarką ir kai kurias jos suvažiavimo rezoliucijas. Darbą jis piskyrė Trečiam Frontui, kuris paskutiniu metu pradėtas dažnai minėti. Jeigu Darbas toks, koks jis buvo, išreiškia Trečią Frontą, tai vertėtų pradėti tą frontą organizuoti. Į tą naudingą akciją galėtų įsitraukti ir frontininkai, užuot gaisinę laiką, viliodami į parapijas liberalus, kurie dar nėra į jas įsirašę.

Kartų tautinė vienybė buvo aptariama pagal tą jaunimo dalį, kuri yra įsijungusi į lietuvišką veiklą, ir joje nerasta jokių apraishų, griauančių jaunimo ir senimo tautinę vienybę. Tačiau kartų santykių apibūdina ne tik tie neskaitytingi vienetai, įsijungę į lietuvišką veiklą, bet ir tie gausūs būriai, kurie nėra įsijungę į tautinę veiklą. Tie neįsijungę irgi laiko save lietuvius. Galbūt juose kaip tik ryškiausiai yra išsikristalizavęs naujos generacijos veidas.

Diskusijos buvo pakankamai įdomi komedija pasižiūrėti, atskleidusi frontininkų tikslus ir siekimus ir parodžiusi, kad frontininkai vargu ar tinka į tautinės vienybės ansamblį, nes jiems sunkiai suvirkšinama pluralistinė visuomenė. O gal jų organizacijos ir pasaulėžiūros tokia prigimtis ir charakteris, kad jiems niekada nebus pasiekiamas pluralisti-

rie neskaityto lietuviškos knygos, iš viso neskaityto? O gal jie skaito angliškąs knygas? Tas pats su parengimų lankymais. Neperseniausai teko girdėti tokį lietuvių studento pasisakymą: lankyčiau lietuviškus parengimus, jeigu jais būtų galima pasididžiuoti prieš svetimtalius. Šia pastaba daug kas pasakytą. Tie, kurie augo ir oreudo už Lietuvos ribų, vertina lietuviškus parengimus pagal bendrus vertinimo standartus: jie nebenturi tautiniai emocinio ryšio su parengimo medžiaga, todėl jiems būtina parengimo aukšta, tobula forma.

Ryškiai diskusijų rengėjai beveik atskleidė politinę diskusijoje, kai vienas kalbėtojas (liberalas) ten pasiūlė frontininkams apsiginti su krikdėmais ir kitais jų spar-

nės visuomenės ir jos kultūros įvairiaspalvis veidas. Kai kartais tenka būti kaupoose, tai jų paminklų akmeninė tyloj kyla mintis, kad čia yra įgyvendintas vienybės idealas; kontrastu iškyla koncentracijos lageriai, irgi steigti vienybės idealui siekti.

Gyvoji vienybė gi yra žmonių bendruomenė pavienių žmonių ar jų grupių santykiavimo būdas, kai artimo mintis ir pažinimo vertinamos logiškai, o su tuo pačiu artimu santykiuojama korektiškai ir humaniškai.

J. K.

ST. PETERSBURG, FLA.

Vasario 16-ji savo tarpe

St. Petersburg, Tampus, Clearwaterio ir kitų vietovių lietuviai vasario 16 d. Laisvės salėje minėjo Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 45 metų sukaktį. Susirinko virš 200 asmenų. Programą tvarkė Albinas Karnius.

Sugiedojus JAV ir Lietuvos himnus, A. Karnienė perskaitė gubernatoriaus Ferris Bryant, St. Petersburgo majoro Herman Goldner ir St. Petersburg Beach majoro Richard Ercius proklamacijas.

Pakviestas kalbėti majoras Richard Ercius pasakė negalįs lietuviškai kalbėti, nors ir esąs lietuvių kilmės. Jis žadėjo pradėti veikti Lietuvai laisvę atkovoti.

Teisėjas iš Chicago Jonas Zuris savo kalboje ragino aukoti Lietuvai Tarybai, nes ir laisvės kova be lėšų negali būti vedama.

Meninę dalį atliko Dailės choras, kuriam vadovauja K. Staupas. Jis sudainavo 5 dainas, D. Staupienė su J. Salasavičiene ir M. Ugenienė su A. Pociene sudainavo po vieną dainą. Jaunuolis Alg. Karnius padėklamavo P. Vaičiūno Yra šalis.

Aukų surinkta virš 200 dol., kurie pasiųsti Amerikos Lietuviai Tarybai.

Vasario 16-ji amerikiečiams

Vasario 17 d. vakare Muncipal Pier auditorijoje mūsų šventės minėjimas buvo suroštas amerikiečiams. Į jį susirinko apie 2,000.

Cia gimęs Vincent D. Puzaras perskaitė gubernatoriaus ir miesto majoro proklamacijas, Dailės choras sugiedoję JAV himną, 6 lietuvių dainas ir baigė Lietuvos himnu. Choriui publika daug plojo.

Programai sumaniai vadovavo D. Staupienė. Ji publikai trumpai paaiškino kiekvienos dainos turinį. Šia proga reikia pagirti choro vedėją K. Staupą ir visą chorą už jų didelį pasiaukojimą lietuvių dainai. Jei ne choras, neturėtume kuo ir kitiems pasirodyti.

Po minėjimo broliai Suramskiai pakvietė visą chorą į savo namus ir jį pavaišino skaniosiomis dešrelėmis ir gerimėliais.

F. J. Seitokas

SKAITYK STASIO MICHELSONO PARASYTĄ KNYGĄ: "Lietuvių Išeivija Amerikoje," DAUG PAVEIKSLŲ. KAINA MINK. STAIS VIRSAIS \$4.00, KIETAIS—\$5.00.

ALT Biuras

Pasikalbėjimas Maikio su Tevu

— Koman, Maik, aš turiu sugalvojęs tau gerą skyrą.
— O kodėl negali pasakyti lietuviškai, ką turi sugalvojęs?
— Juk sakau, turiu skyrą.

— Bet tai ne lietuviškas žodis, tėve.
— O kaip tu pasakytum skyrą lietuviškai?

— Aš, tėve, pasakysiu: "turiu planą." Bet dar geriau būtų pasakyti: "turiu sumanymą".

— Orait, Maik, aš turiu tau gerą sumanymą.

— Dabar pasakyk, koki.
— Na, tik jau per daug tu manęs nemokyk, ba aš supyksiui ir nesakysiu.

— Nėpyk, nėpyk, tėve.

— Nu, tai klausyk: papuok savo padus ir patrajyk suvaikščioti 50 mylių.

— Kur suvaikščioti?

— Nu, bile kur: į laukus, į girias, ar keletą kartų aplink Bostoną—kad tik padarytum 50 mylių.

— Kokiu tikslu?

— Nu, vot tau! Rodos, viską žinai, o vaikštyni tikslu nesupranti.

— Tikrai, tėve, nesuprantu.

— Maik, dabar tokia mada, argi tu nežinai?

— Madų gali būti visokių, tėve, bet visos jos turi koki nors tikslą. Pavyzdžiui, buvo mada vyrams nešioti barzdas. Šios mados tikslas buvo toks, kad nereikėtų skustis, nes, kol nebuvo gerų įrankių, nusiskusti buvo nelengva. Kai atsirado gerų skustuvų, atėjo mada barzdas skustis, paliekant tik tai ūsus. Dabar atėjo mada ir ūsus skustis. Taip pat buvo mada moterims pinti plaukus. Kas tikslas—kad ilgi palaidi plaukai nekristų ant akių. Bet pinti kasas buvo daug darbo, todėl atėjo mada ilgus plaukus kirpti. Aktorės nusikerpa juos taip trumpai, kad, išeidamos pasirodyti prieš publiką, užsideda perukus. Sakoma, kad prezidento Kennedžio žmona vartoja net tris perukus, kiekvienas vis kitaip suukuotas. Tokios mados tikslas yra gražiau atrodyti. Bet koks gali būti tikslas daktarių eitynių mados?

— Kaip atrodo, Maik, tai turės ateiti dar viena mada—mada, kad aš turėsiu

tave mokyti, o ne tu mane. Jeigu tu nežinai, koks gali būti eitynių tikslas, tai aš tau pasakysiu, kad šitos mados tikslas yra garbė arba, kaip plungiškai sakydavo, unarus.

— O kokia iš to garbė, tėve? Tik tuščiagalviai vaikėzai mėgsta tokius pasirodymus.

— Ne, Maik, eitynių eina ir dideli vyrai. Taigi šita mada nėra tik tuščiagalvių blozų pasirodymas.

— O aš sakysiu, tėve, kad tai nėra nei mada, o stačiai pakvaimimo liga. Panašų ilgų mūsų Amerikoje užėmė gana dažnai. Kartais jos virsta stačiai epidemijomis, kaip kokia influenza: vieni užsikrečia nuo kitų.

— Maik, aš jokios pliumpidemijos neatsimenu.

— Nejaugi būsi pamiršęs, kaip buvo užėjęs pakvaimimas ant kuolų sėdėti? Visoje Amerikoje vaikėzai lipdavo ant aukštų kuolų ir sėdėdavo, kol nuvirsdavo. Kas ilgiau ant kuolų išlaidydavo, tas jausdavosi didesnis "didvyris". Tai buvo pakvaimėlių liga, tėve. Pasakui buvo užėjęs šoktynių pakvaimimas. Surosdavo tokią lenktynės salę ir šokdavo po keliolika valandų be pertraukos, iki susmukdavo.

— Ale visgi tu, Maik, negali sakyti, kad eitynės yra liga. Juk generalnas Amerikų prokuroras, mūsų prezidento brolis, pats jas pradėjo su savo frentais. Visi pasipustė padus ir leidosi į 50 mylių kelionę. Teisybė, ne vienas jų 50 mylių nepadarė. Prezidento broliui trūko dar 17 mylių, kai jį turėjo paimti armabilas. Ale vis tiek jis gavo medalį. Pereitą nedėlią gazetose rašė, kad prezidentas užordėliau dar daugiau medalių, kurie bus duodami už tokį pasižymėjimą. Taigi mano galvoje atsirado skymas, arba, kaip tu sakai, sumanymas, kad čia ir mums atsiranda čenčius tais medaliais pasinaudoti.

— Bet ar tėvas galėtų nueiti 50 mylių?

— Jeigu būčiau jaunesnis, Maik, tai 50 mylių man būtų tik geras ekzersas. Juk Lietuvoje per devynias parapijas nueidavau į atlaisius.

— Kaip atrodo, Maik, tai turės ateiti dar viena mada—mada, kad aš turėsiu

tave mokyti, o ne tu mane. Jeigu tu nežinai, koks gali būti eitynių tikslas, tai aš tau pasakysiu, kad šitos mados tikslas yra garbė arba, kaip plungiškai sakydavo, unarus.

— O kokia iš to garbė, tėve? Tik tuščiagalviai vaikėzai mėgsta tokius pasirodymus.

— Ne, Maik, eitynių eina ir dideli vyrai. Taigi šita mada nėra tik tuščiagalvių blozų pasirodymas.

— O aš sakysiu, tėve, kad tai nėra nei mada, o stačiai pakvaimimo liga. Panašų ilgų mūsų Amerikoje užėmė gana dažnai. Kartais jos virsta stačiai epidemijomis, kaip kokia influenza: vieni užsikrečia nuo kitų.

— Maik, aš jokios pliumpidemijos neatsimenu.

— Nejaugi būsi pamiršęs, kaip buvo užėjęs pakvaimimas ant kuolų sėdėti? Visoje Amerikoje vaikėzai lipdavo ant aukštų kuolų ir sėdėdavo, kol nuvirsdavo. Kas ilgiau ant kuolų išlaidydavo, tas jausdavosi didesnis "didvyris". Tai buvo pakvaimėlių liga, tėve. Pasakui buvo užėjęs šoktynių pakvaimimas. Surosdavo tokią lenktynės salę ir šokdavo po keliolika valandų be pertraukos, iki susmukdavo.

— Ale visgi tu, Maik, negali sakyti, kad eitynės yra liga. Juk generalnas Amerikų prokuroras, mūsų prezidento brolis, pats jas pradėjo su savo frentais. Visi pasipustė padus ir leidosi į 50 mylių kelionę. Teisybė, ne vienas jų 50 mylių nepadarė. Prezidento broliui trūko dar 17 mylių, kai jį turėjo paimti armabilas. Ale vis tiek jis gavo medalį. Pereitą nedėlią gazetose rašė, kad prezidentas užordėliau dar daugiau medalių, kurie bus duodami už tokį pasižymėjimą. Taigi mano galvoje atsirado skymas, arba, kaip tu sakai, sumanymas, kad čia ir mums atsiranda čenčius tais medaliais pasinaudoti.

— Bet ar tėvas galėtų nueiti 50 mylių?

— Jeigu būčiau jaunesnis, Maik, tai 50 mylių man būtų tik geras ekzersas. Juk Lietuvoje per devynias parapijas nueidavau į atlaisius.

Ir būdamas jau Amerikoje, iš Pensilvanijos mainų atėjau į Bostoną pėsčias. O tai buvo ne 50, ale 500 mylių. Ale šiandien jau kita runda, Maik. Kupra persunki. Bet tu kupros dar neturi, tai tau čia kaip tik geras čenčius prezidentavą medalį gauti. Esi jaunas ir greitai kaip vijurkas, tai kol nosisi nusišypsai, 50 mylių ir suvarysi.

— Ne, tėve, aš nematau prasmės tokiose vaikštynėse. Nekreikia man ir medalių.

— Nu, tai nors kojas išmiksini. Greitesnis būsi.

— Tėve, Afrikos negrai per tūkstančius metų kojas miklina, basi starnas gaudydami, o ko jie pasiekė? Jie ir šiandien dar basi po pelkes klajoja, kai tuo tarpu baltas žmogus, kuris ne kojas miklino, bet protą lavino, šiandien automobiliu važinėja, lėktuvais skraidė. Taigi ne kojas reikia miklinti, bet protą lavinti.

— Nu, jeigu tu, Maik, geros mano rodos nepriimi, tai aš neturiu daugiau tau nieko pasakyti. Gudbai.

STAMFORD, CONN.

Ir čia nepamiršo
Vasario 16-sios

Nedidelė Stamfordo lietuvių kolonija gražiai paminėjo Lietuvos nepriklausomybės 45 metų sukaktį.

Vasario 16 d. 7 val. vakaro nedidelė svetainė prisipildė drobinėmis staltiesėmis užtiestų stalų renkasi seni ir jauni, vyrai ir moterys, dalis jų tautiniais drabužiais.

Iškilmingą minėjimą atidaro Vilijus Bražėnas ir po trumpo įžanginio žodžio programai vėsti pakviečia Felicijų Prekerį. Sugiedami JAV ir Lietuvos himnai. Abu himnus gieda visi dalyviai. Prie pianino Rastas.

Atsistojus tylos minute pagerbiami visi kovotojai kultūrininkai, knygnešiai, kariai, šauliai, partizanai ir Sibiro kankiniai.

Neilga bendro pobūdžio kalbą pasako Vilijus Bražėnas, o apie vizitą pas Conn. valstijos gubernatorių Dempsey pranešimą padaro ir jo proklamaciją paskaito Rygelis.

Toliau Janina Čerekiene padėklamuoja iš Maironio Jaunoji Lietuva, o kaimyninio Bridgeporto menininkų oktetas (6 moterys ir 2 vyrai), akompanuojant Rastui, pateikė dainų pyne: Užtraukim, broliai, naują giesmę, recituojant Vladui Barui, Ten, kur Nėmusas banguoja, Lietuva brangi, Eina garsas nuo rubežiaus, Gražios malonios vasaros naktys, Kur bėga Šešupė ir pabaigai Apsaugok, Aukščiausias...

Dar būrelis vaikučių, kad ir labai nedrąsiai, vadovaujami Prekerio, padainavo porą trumpų dainelių ir tuo iškilmingoji dalis baigėsi.

Toliau Daškienės pakvietė visi šviesinti, kaip kas norėjo. Nuotaika pakili, dainos aidėjo iki pat 12 val. nakties.

Jokios aukos Vasario 16 d. minėjimo proga Stamfordo lietuvių kolonijoje nepatvirtuotas rinkti anksčiau, nebuvo renkamos ir šiais metais. (O kada jie savo auką atiduoda? Red.)

Svečias

Jei savo bičiuliui išrašysi
Keleivį, jis tau bus dėkingas
ištiesius metus.

1926 metų perversmas

ANDRIUS VALUCKAS

(Tęsinys)

Kariuomenės demoralizacija

Net buvęs kariuomenės vadas gen. St. Raštikis pastebėjo:

"Gruodžio 17-sios dienos perversmas nebuvo naudingas mūsų kariuomenei, jis išmušė iš vago kaip kuriuos karininkus..."

Daugiau pastabumo iš Raštikio negalima ir reikalaui. Kiek plačiau ir atviriau apie tai rašo K. Škirpa knygoje M. Sleževičius:

"Neturėdami, kaip jau minėta, platesnių tautos sluoksnių pasitikėjimo, tautininkai ugdė ir plėtė savo įtaką karininkų tarpe. Kariuomenė, pasiduodanti pašalinėms įtakoms, arba klausanti nurodymų iš šalies, automatiškai įsivelia į politiką. Tai veda prie jos susiskaldymo, drausmės pakrikimo, atsiveria neriboti galimūmams visokioms politinėms avantiūroms ir atsiranda pavojai pačiai valstybės egzistencijai, ypač mažos valstybės, esančios tarp didelių ir gobių kaimynų. Todėl visose teisiniais pagrindais paremtose valstybėse greta patriotizmo iš kariuomenės dar reikalaujama, kad ji visai nesikištų į politiką." (psl. 238).

Kitoj vietoj taip rašoma:

"Jis (gruodžio 17 pučas) sustrūkdė mūtų ginkluotą pajėgų tobulinimo darbą, sužlugdė galimybę gauti iš Sovietų Sąjungos pažadėtą didesnę ginklų kiekį, suardė kariuomenės drausmę, pakirsdamas kareivių pasitikėjimą savo karininkais, o pačius karininkus supiudydamas tarpusavy. Jis mūsų kariuomenę iš valstygės gynimo įrankio padarė paprastą žandarmeriją tu, kurie užgrobė krašto valdžią." (psl. 274-275).

"Kai gruodžio 17 d. uniformuotieji aktoriai įsitikino, kad jie buvo partijų panaudoti tik kaip paprasti įrankiai ir kad tas jų nusikalstamas žygis davė visai priešingų rezultatų, negu jie buvo naiviai įsivaizdavę, jie pavieniai ir grupėmis atgailavo, tardami mea culpa ir atsiprašėdami dr. K. Grinių, M. Sleževičių ir mane patį. Skaudu buvo klausytis jų išpažinčių. Objektyviai vertinant, jie buvo mažiau kalti, negu jų įkvėpėjai. Jie buvo tik aukos nusikalstamojo darbo, kurį suplanavo ano meto opozicinių partijų dirigentai. Deja, padarytoji klaida jau buvo nebeatitaisoma. Daugumas gruodžio 17 d. konspiratorių vėliau vėl konspiravo prieš tuos, kuriuos jie patys smurtu keliu buvo pastatę prie valdžios vairo. Tačiau jiems jau nebegalėjo sektis, nes naujasis režimas rėmėsi jau nebe pasitikėjimu ka-

rininko garbės žodžiu ir karininko priešais valstybei, bet pirmoj eilėj saugumo policija ir karininkų sekimu. Karininkų sekimas po gruodžio 17 d. buvo išlėjęs pasitikėti draugu. Todėl ir plėstas, kad draugas vargu galėtų matyti, kaip jie vienas po kito lėkė iš kariuomenės, pradedant nuo pačių gruodžio 17 d. smurto afišų: "karo diktatoriaus" Plechavičiaus, jam konkuravusio generolo K. Ladygos, pulkininko Skorupskio, pulk. Petručio, gen. Glovackio, Mačiukos, Slapšio ir baigiant aviacijos leitenantais. Jie lėkė pavieniui, o kartais ištisomis grupėmis..." (psl. 276).

Kodėl ir kaip išlėkė Plechavičius, mes matėm anksčiau. Petručius išlėkė su prageru perversmu. Skorupskis buvo kurį laiką priskirtas prie Lietuvos pasiuntinybės Prancūzijoje, kur būdamas išleido prancūzų kalba knygelę "Vienos tautos prisikėlimas", išskeldamas joje save į Napoleonus. Smetona šiek tiek suprato prancūziškai ir negalėjo pakęsti dar vieno konkurento į tautos vadus, nes tik senieji buvo susidoroję su Voldemaru. Be to, kaip matėme, toje knygelėje buvo aiškiai nurodyta, kad tikruoju perversmo vyriausiu režimu būtu pats Smetona, o tai buvo labai nepatogu, nes grovė visą jo sukurtą pasaką mažiesiems vaikams.

Daug kartų M. Sleževičius buvo siūloma kariuomenės pagalba nuversti tautininkų diktatūrą, bet į visus tokius pasiūlymus jis griežtai atsisakė — ne! Kodėl? Apie tai rašo M. Mackevičius:

"Suvalkijos ūkininkų streiku metu iš kariuomenės buvo konkrecių pasiūlymų padaryti, kaip buvo sakoma, Smetonos dvaro perversmą, prašant politiškai tą žygį paremti. M. Sleževičius, dideliu siūlytojų nustebimui, tokias priemones griežtai atmetė. Jis visą laiką buvo nuomonės, kad kariuomenė turi būti apolitinė, saugoti karinę drausmę ir neprarasti pasitikėjimo tautoje. Ji turinti stovėti aukščiau vidaus politinių kovų ir nesivelti į politines aistras." (M. Sleževičius, psl. 169).

Nors ta liaudininkų pažiūra — neverti kariuomenės į politiką — buvo plačiai žinoma, Raštikis savo atsiminimuose nori tvirtinti visai priešingai. Jis rašo:

"Vėliau, man būnant jau kariuomenės vadu, pas krašto apsaugos ministerį (pas mane nebūvo) lankėsi buvęs mūsų Res-

publikos Prezidentai Aleksandras Stulginskis ir Kazys Grinius ir įrodinėjo, kad jei kariuomenė 1926 m. padariusi perversmą, tai ji turinti ir atitaisyti to perversmo politines pasekmes."

Toks Raštikio tvirtinimas yra grynai netiesa, ypač kiek jis liečia dr. K. Grinių—jis griežtai buvo prieš kariuomenės panaudojimą vidaus politikos kovoms. Grinius lankėsi su Stulginskiu pas krašto apsaugos ministerį griežtai priešingu reikalu: protestuoti prieš kariuomenės panaudojimą suvalkiečių sukilimui malšinti—ar tai karo lau'o teismai, ar kariuomenės t-ismas, ar tiesiog, kaip Smetona norėjo, pasiūsti kareivius vaikams savo tėvų-streikininkų malšinti. Taigi, Raštikis girdėjo, bet nesuprato apie ką buvo kalbama. Juk gen. Šniukšta kaip tik ir išlėkė iš krašto apsaugos ministro vietos, nes nesutiko siūsti kariuomenės prieš streikininkus...

Karininkų tarpusavy sūpinėjimas, nuo kurio pirmoj eilėj nukentėjo buvęs perversmininkai, buvo pradėtas tuomet, kada perversmininkų penkiukės organizacija plėtė savo tinklą kariuomenėje, ten verbavo sau šalininkus ir savanoriškai šnipinėjo karininkus-draugus. Ta jį sukurta sistema taip patiko Smetonai su Merkiu, kad ją jie paliko ir dar karininkams šnipams, atseit savo rūšies politrukams, mokėjo atskirą atlyginimą.

Karininkai iš viso buvo daug geriau atlyginami, kaip kiti valdininkai, tarsi tapo nauja bajorų klase, o po kiekvieno naujo perversmo bandymo jiems atlyginimai ir laipsniai vis būdavo pakeliami, net tris kartus. Bet keliant atlyginimus ištikimieji karininkai visada būdavo pridėdama pastaba, kaip rašo K. Zukas, jog: "Šis įstatymas neliečia pensininkų"

—atseit, režimo priešai karininkai, nors ir buvę kūrėjai-savanoriai, negalėjo pasinaudoti aukštesniu atlyginimu...

—atseit, režimo priešai karininkai, nors ir buvę kūrėjai-savanoriai, negalėjo pasinaudoti aukštesniu atlyginimu...

Nėra abejonės, kad tokiose sąlygose kariuomenė nutolo nuo visuomenės, nes žandarmerija niekur sau simpatijų neįsigyja, ir ruošiamos kariuomenės susitarimo šventės su visuomene tebuvo to fakto liūdnas pripažinimas.

M. Sleževičius kartą pasikalbėjime su dideliu susirpinimu atsiliepė man apie naujuosius generolus, kurie, reikalui esant, nesugebėtų išvesti kuopos kareivių į mūšio lauką. K. Škirpa apie tai taip rašo:

"A. Smetonai teliko tik vienas kelias — ieškoti savo režimui atramos kariuomenėje, būtent, karininkų kadre. Tuo būdu jis buvo volens-nolens priverstas apsisitarti tokiais tautininkais, kurie neva jam rodė asmenišką ištikimybę. Deja, tokių tarpe buvo nemažai prisiplakėlių ir oportunistų. Iš viso to rezultatas buvo tas, kad, skiriant kariuomenės vadus, pradedant nuo pulk. vado, buvo ne tiek atsižvelgiama į skiriamąjo asmens gabumus ir tinkamą karinį pasirėngimą bei išsimokslinimą, kiek

publikos Prezidentai Aleksandras Stulginskis ir Kazys Grinius ir įrodinėjo, kad jei kariuomenė 1926 m. padariusi perversmą, tai ji turinti ir atitaisyti to perversmo politines pasekmes."

Toks Raštikio tvirtinimas yra grynai netiesa, ypač kiek jis liečia dr. K. Grinių—jis griežtai buvo prieš kariuomenės panaudojimą vidaus politikos kovoms. Grinius lankėsi su Stulginskiu pas krašto apsaugos ministerį griežtai priešingu reikalu: protestuoti prieš kariuomenės panaudojimą suvalkiečių sukilimui malšinti—ar tai karo lau'o teismai, ar kariuomenės t-ismas, ar tiesiog, kaip Smetona norėjo, pasiūsti kareivius vaikams savo tėvų-streikininkų malšinti. Taigi, Raštikis girdėjo, bet nesuprato apie ką buvo kalbama. Juk gen. Šniukšta kaip tik ir išlėkė iš krašto apsaugos ministro vietos, nes nesutiko siūsti kariuomenės prieš streikininkus...

Karininkų tarpusavy sūpinėjimas, nuo kurio pirmoj eilėj nukentėjo buvęs perversmininkai, buvo pradėtas tuomet, kada perversmininkų penkiukės organizacija plėtė savo tinklą kariuomenėje, ten verbavo sau šalininkus ir savanoriškai šnipinėjo karininkus-draugus. Ta jį sukurta sistema taip patiko Smetonai su Merkiu, kad ją jie paliko ir dar karininkams šnipams, atseit savo rūšies politrukams, mokėjo atskirą atlyginimą.

Karininkai iš viso buvo daug geriau atlyginami, kaip kiti valdininkai, tarsi tapo nauja bajorų klase, o po kiekvieno naujo perversmo bandymo jiems atlyginimai ir laipsniai vis būdavo pakeliami, net tris kartus. Bet keliant atlyginimus ištikimieji karininkai visada būdavo pridėdama pastaba, kaip rašo K. Zukas, jog: "Šis įstatymas neliečia pensininkų"

—atseit, režimo priešai karininkai, nors ir buvę kūrėjai-savanoriai, negalėjo pasinaudoti aukštesniu atlyginimu...

Nėra abejonės, kad tokiose sąlygose kariuomenė nutolo nuo visuomenės, nes žandarmerija niekur sau simpatijų neįsigyja, ir ruošiamos kariuomenės susitarimo šventės su visuomene tebuvo to fakto liūdnas pripažinimas.

M. Sleževičius kartą pasikalbėjime su dideliu susirpinimu atsiliepė man apie naujuosius generolus, kurie, reikalui esant, nesugebėtų išvesti kuopos kareivių į mūšio lauką. K. Škirpa apie tai taip rašo:

"A. Smetonai teliko tik vienas kelias — ieškoti savo režimui atramos kariuomenėje, būtent, karininkų kadre. Tuo būdu jis buvo volens-nolens priverstas apsisitarti tokiais tautininkais, kurie neva jam rodė asmenišką ištikimybę. Deja, tokių tarpe buvo nemažai prisiplakėlių ir oportunistų. Iš viso to rezultatas buvo tas, kad, skiriant kariuomenės vadus, pradedant nuo pulk. vado, buvo ne tiek atsižvelgiama į skiriamąjo asmens gabumus ir tinkamą karinį pasirėngimą bei išsimokslinimą, kiek

pirmoj eilėj į jų ištikimybę režimui bei asmeninį atsidavimą A. Smetonai, kaip to režimo galvai. Dėl to nenuostabu, kad mūsų kariuomenėje susidarė tokios sąlygos, kurios užkirtė kelią išugdyti stipresnes asmenybes, ryškesnius ir ryžtingesnius karovadus." (M. Sleževičius psl. 278).

Tas pats atsitiko ir su Šaulių Sąjunga, kuri išaugo ant demokratiškai visuomeninio pagrindo bei iniciatyvos, o be tų sąlygų jos gyvybė buvo pakirsta. Tai pastebėjo net buvęs perversmo šalininkas R. Skipitis knygoje Nepriklausomą Lietuvą Statant, psl. 156-157.

(Bus daugiau)

PROVIDENCE, R. I.

Kaip mes paminėjome
Vasario 16-ją

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 45 metų sukaktį minėjome vasario 17 dieną šv. Kazimiero parapijos salėje. Kadangi lietuvių čia nedaug ir tie patys susiskaldę, tai atsilankė nepervedaugiausia.

Vėliavas įnešus, himnus sugiedojus, kalbėjo kun. J. J. Vaitiekūnas, kolegijos prof. J. Jurgelaitis, dr. B. B. Matulionis ir Kazys Adomavičius iš Worcesterio. Visų kalbos buvo turiningos ir gražiai pasakytos.

Buvo perskaitytos gubernatoriaus ir miesto majoro proklamacijos, priimta rezoliucija, kuri bus pasiūsta šios šalies aukštesiems pareigūnams.

Aukų surinkta \$194, kurie bus pasiūsti Amerikos Lietuvių Tarybai. Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas savo \$100 auką pats pasiuntė Amerikos Lietuvių Tarybai. Vadinasi, mūsų nedidelė kolonija nėra šykšti Lietuvos laisvinimo reikalams.

B. S.

NAUJAUSIOS KNYGOS

AUKOS TAURĖ, Stasio Santvaro 5-ji eileraščių knyga, 150 puslapių, gražiai įrišta, kaina... \$2.50.

MURKLYS, A. Giedriaus graži apysaka jaunimui, 130 psl., kaina... \$1.80.

PLAUK, MANO LAIVELI, Petro Segato eileraščiai, 111 psl., kaina... \$2.00.

LIETUVIŲ IŠEIVIJA AMERIKOJE, St. Michelso no vaizdžiai parašyta šio krašto lietuvių istorija, 500 puslapių, kaina minkštasis viršelias \$4.00, o kietasis \$5.00.

RASTAI — STRAIPSNIAI, ATSIMINIMAI, parašė Juozas Liūdžiūnas, 246 puslapiai, kaina... \$3.00.

ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIUDŽIŲĄ, parašė Petronėlė Liūdžiūnienė, 88 psl., kaina... \$1.00.

NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ STATANT, Rapolo Skipičio atsiminimai, 440 psl., kaina... \$5.00.

VIENTISI MEDŽIAI, romanas, parašė Aloyzas Baronas, 117 psl., kaina \$1.50.

TUŽU KLUBAS, Antano Tulio 11 novelių, 196 psl., kaina... \$3.00.

ANGLŲ KALBOS GRAMATIKA, 215 psl., kieti viršeliai, kaina... \$3.50.

VEIDU PRIE ŽEMĖS, parašė Kotryna aGrigaitė, 13 novelių, 204 psl., kaina \$2.00.

Tas knygas galima gauti Keleivio administracijoje: So. Boston 27, Mass.

636 E. Broadway,

KAS GI YRA TAS MURKLYS?

Murklys yra neturtingos ūkininkės Daugienės įnamis—apsukrus katinas. Daugienė turi ir daugiau visokių įnamių—žvirblių, pelių, žiurkių. Ji turi šunį, jos kiemą kasdien lanko ir varna. Našlės Daugienės kieme ir jos mažame ūkelyje vyksta karas, sudaromos kariškos sąjungos, silpni jungiasi prieš stiprų, diplomatai ieško taktininkų, kai kurie gyviai laikosi neutraliai, o stipresnis laimi, nors ir jam tenka priešų dantų ir aštrių snapų paragauti.

Murklys yra rašytojo A. Giedriaus apysaka jauniems skaitytojams. Bet ir suaugę neapsirik pasiskaitę tos apsakos. Jos kalba graži, pasakojimas sklandus, ir visa apysaka dailininko Viktoro Simanekvičiaus gausiai iliustruota. Tai gera dovana Kalėdų proga jauniems giminaiciams ir pažįstamiems. Apysakos kaina \$1.80 su persiuntimu.

Užsakymus ir pinigų prašom siųsti šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 E. Broadway — So. Boston 27, Mass.

MOTERŲ SKYRIUS

BENEDIKTAS RUTKŪNAS

Savižudžiai

(Tęsinys)

Umai jų klausą palietė silpnas garsas, lyg grabaliojimas, lyg tapnojimas. Ar tai buvo žingsniai? Visi prispaudė dar glaudžiau prie šakų, prie kelmų, prie drėgno samanų kilimo ir klausėsi, klausėsi. Užviešpatavo mirtina tyła, jog net buvo girdėti jų širdis plakant, juos giliai alusiant. Taip, tai buvo žingsniai. Žingsniai! Artyn, vis artyn.

Gyvūnai užuodė kvapą. Jis sklido į juos iš tolo, sunkėsi pro miško tamsą...

— Žmogus! — išsišiepė vilkas. — Nė vienas iš mūsų išsišiepė kaip jis...

— Žmogiena! — suurzgė tigras.

— Žmogus ateina... Žmogus! — jaudinosi sparnuočiai ir keturkojai.

Išsigandę jie ėmė blaškytis:

— O vargas! Ir čia — šventame girios prieglobstyje — jis mus persekioja! Ach!

— Ko jam čia reikia? Ko jis čia ieško? —

Žingsniai tolydžio garsėjo. Girdėjosi, kaip lūžo šakelės, brazdėjo nukarę lapai. Žmogus veržėsi į miško gelmę pas juos.

— Kaip aš jo neapkenčiu! O, kaip neapkenčiu jo — ššš — šnyptė akiniuotė. Jos baisios žiotys prisipildė nuodų, ištino kaklas.

— Vienu akimirksniu užmušiu jį, užmušiu — ššš!

— Tuoju iškaposiu jo piktas akis! Į gabalėlius sudraskysiu nagais jo kūną! — suklūkę grypą, sukdamas ratą virš medžių viršūnių ir ieškodamas akim įsiveržėlio.

Iš dumblo išsoko šernas, kriuksėdamas:

— Tepasirodo tik šasai dvikojis — tuoju išleisiu jam žarnas!

Jo šeriai pasiūšaušė, riestos iltys plakė putas.

Išsiplėtė plėšrinių akių leliukės. Degas keršto troškimas besiantinančiam žmogui dūkino juos. Gyslos ir liežuviai virpėjo, slėpsnos plakėsi. O, kaip jie troško dabar jo kraujo!

Mirtinam šuoliui pasirengę, laukė jie. Pašiaušę kuodus, tykojo plėšrūnai sparnuočiai.

Dar valandėlė: Sunkus šniokštimas ir žmogus buvo jau čia.

Ir jie išvydo. O jo povyza! Jo veidas! Jis visas sužalotas. Rankos nutrauktos, kraujas varva iš žaizdų. Be ginklo. Jie nenorėjo tikėti savo akimis. Žmogų sekė pageltę kaip vaškas vaikučiai: suvargę, pailsę, vos gyvas. Žmogus susvyravo.

Paskui suklupo veidu į žemę. Šalia jo suknubo vaikas.

Tyla. Ilga, smaugianti tylą, pilna nerimo, pilna nekantraus laukimo.

— Aaach! — suvaitojo žmogus po kurio laiko. Jo sukepusios lūpos trūkiėjo, lyg karščiudamos:

— O dangau! Kraujo tvanas — Liepsnos! Žemė skęsta — Praraja atsivėrė — ryja milijonus — Pagalbos! Gelbėkite! — O, mano vaike, mano vargšeli!

Miela galvele, — tučia. Tavo motina — vai, tu našlaiti! — ją palaidojo griuvėsiai. O aš pamišėlis, cha, cha, cha! Neėjau ten — į žmonių skerdyne — tautų pavergti. Rankos — kur mano rankos? Jas nutraukė sprogusi bomba.

Aa, aa, broliai! Jūs broliai? — Ne, ne! Žvėrys plėšrieji mažiau trokšta žudyti, kaip kad jūs! Jūs vienas kitą išsišersit — savižudžiai! Aa — ach!

Gyvūnai klausėsi, klausėsi. Ką jis kalbėjo? Argi jis ne žmogžudys? Ar neslepia kokios klastos?

— Ne, ne! — neigė balsas jų smegenyse. — Tiedu žmonės, nukentėję, nelaimingi, taikūs, ne užpuolikai — ne mūsų prieštai...

Keršto trokštančiųjų širdyse atslūgo pyktis. Vyriškio žaizdos, po liūdna, sužalota povyza, jo našlaitis vaikas pažadino juose gailystę. Ir jie iš visų pusių artintis prie suknubusiųjų. Pamažu jie apsupo juos.

Tylėdami žvėrys laizė vyrą ir jo sūnų.

Giria gailiai alsavo ir supo juos į miegą.

Toli toli — už tamsios miško sienos — dienų ir naktų tekėjime — neaiškiai gaudė, dundėjo žemė. Vėjas nešė iš tolios tolumos gaisro ir kraujo kvaptį.

Žmogus dar tebešlė žemėje.

Ir jie laukė.

Laukė...

(Galas)

Skaityk Stasio Michelsono parašytą knygą "LIETUVIŲ IŠEIVIA AMERIKOJE," 500 puslapių, daug paveikslų, gal ten ir save pamatys. Kaina minkštais viršeliais \$4.00, kietais \$5.00.

GAVOME NAUJĄ ZODYNĄ

Lietuviškas angliškas žodynas, paruošė Vilijus Petraitis, 586 puslapiai, kaina 7 doleriai.

DOMISI SUKUOSENA

Prezidentienė Jacqueline, atvykusi į banketą Venecelos prezidentui pagerbti, atidžiai domisi Venecelos ambasadoriaus žmonos originalia šukuosena.

A. G.

TARYBINĖ ŽEMĖ

Tokių laukų dar niekur nemačiau, Tokių lankų, tokių žalių raudonų! Einu arčiau — ir vis plačiau, plačiau Girdžiu garsus genialingų tonų.

Girdžiu erdvę ir sielos viduje Naujom dainom gyvenimą užburtą, — Kaip čirškia žvirbliai arklio pėdoje, Dėkoja didžiai partijai už turtą;

Kaip iš būdos išlaisvintas šuva Nauja gaida užtraliuoja skundą, Ir kaip gyva kolūkių Lietuva Virpulyje be marškinių atbunda.

Girdžiu aidus, kaip skerdžius ūkvedys Dūduoja mums didžios kūrybos mintį — Ir giesmėje pasižada gaidys Net gaigalam ant uodegos užminti;

Kaip ten, pro gegnę galvą keldama, Užbaubia karvė himną išbandytą — Ne taip, kaip ta smetoninė dama, Pamilus jautį — nacinį banditą.

Linksmi žengiu tarybine vėže, Tvirtai tikiu: ims akmenai žaliuoti, Apžels stogai Anykščių giružė, Kur gimdė mus buržujai neraliuoti.

Regiu: lyg tuoj iš rūko suboluos Galingas vadas ir tautų pirmūnis, Lyg buožės kraujas žydi dobiluos, Lyg žėri buožės ašarom remunės.

Ir kvepia dirvos liaudies pyragu, Ir vyčiai tarybiniai sau šneka, O tolumoj, tarp avino ragų, — Kaip ateitis, raudona saulė teka...

Eilėraštis paimtas iš Keleivio 1963 metų kalendoriaus, kuriame yra ir daugiau gražių eilių ir visokių kitokių skaitymų.

Europiečiai apie amerikietes

JAV informacijos agentūra surinko europiečių nuomones apie amerikietes. Jos nėra palankios.

Aplamai, išsilavinusi amerikietės esanti tinginės, nemoteriška, pasileidusi, norinti viską valdyti.

Prancūzijoje amerikietės yra "dūžtančia lėle". Vokietijoje pabrėžiama, kad amerikietė, pati būdama tingi, verčia vyrą viską namuose dirbti. Italijoje amerikietę žiūrima kaip į per daug pasileidusią.

Ar tikrai tokia yra amerikietė? Tuo klausimu ta pati agentūra paprasė pasakyti žymius jo žinovus.

Štai dr. Paul Popone. Amerikos šeimos santykių instituto direktorius Los Angeles mieste, sako, kad europiečiai apie amerikietes sprendžia iš filmų, kurios nerodo tikrojo gyvenimo.

Ir mes, sako dr. Popone, klystume, jei apie prancūzes sprendime iš filmuose matomo Brigite Bardot, arba apie itales iš Gina Loloibridos paveikslų kinuose.

Buvusi Chicago jaunimo apsaugos draugijos direktorė Jessie F. Binford tvirtina, kad aukščiau paminėta europiečių nuomonė apie amerikietes yra tokia dėl to, kad jie jų nemato normaliose sąlygose.

Ji nemano, kad amerikietės yra per daug linkusios "bosauti," nemoteriškos ir per daug "pažangios," bet jos, Binford nuomone, labai rimtai užsideda ant savo pečių sunkią atsakomybę ne tik kaip motinos ir žmonos. Jos yra nepriklausomos, bet tas nesumazina jų moteriškumo.

Pietų Kalifornijos universiteto sociologijos skyriaus vedėjas James Peterson paneigia, kad amerikietės yra lytiškai pasileidusios.

San Francisco teisėja Theresa Meikle sako, kad Amerikos moteris yra didžiausia šių dienų jėga pasaulio laimėjimui. "Jos dabar turi daugiau laiko, negu vyrai, vykdyti sumanymus, naujinius visuomenei."

O kokios yra mūsų lietuvių, šiame krašte gyvenančių? Apie tai galėtų atsišlepti Keleivio skaitytojos ir skaitytojai.

KASDIEN PO VIENĄ RAIDĘ

1962 metų pradžioje vienoje nuosajoje Maroko Beni Mellal provincijoje buvo išleistas naujas labai įdomus potvarkis. Tenai gyvena daugiausia tik aviganiai. Tas potvarkis liečia apie 50,000 žmonių ir rengėjai tikisi, kad jis pasiseks. Jo tikslas — išmokyti žmones per radiją skaityti ir rašyti arabiskai.

Tam tikslui 1064 mokytojai toje provincijoje turi transisterius — radijo priimtuvus, ir jie kas rytą su savo "mokiniais" priima iš miesto Beni Mellal per radiją siunčiamas pamokas. Vakare, jau be radijo, jie tą pamoką kartoja. Pačiame Beni Mellal mieste beveik visi gyventojai lanko tas pamokas, todėl visos krautuvės, įmonės ir įstaigos užsideda 6 val. popiet, ir "mokiniai" skuba į pamokas, kurios yra 67 klasių kambariuose. O tikstančiuose tokių klasių visoje provincijoje sueina aviganiai ir žemdirbiai mokytis. Kasdien jie išmoko mi tik po vieną raidę.

Savotiškas yra valdžios pareigūnų tikrinimas, ar žmonės išmoko pamokas. Pavyzdžiui, jeigu kas užėina į paštašto ženklų nusipirkti, tai pašta tarnautojas pirmą patikrina, ar tas žmogus jau išmoko šios dienos raidę. Jis turi tą raidę parašyti. Judėjimo policininkai irgi tikrina "mokinius". Jeigu toks mokymo būdas bus sėkmingas, norima šis planas pritaikyti ir kitose provincijose.

V. Čekauskienė

BATŲ-SALDAINIŲ DEŽUTĖ

Vieną dieną nustebintos prancūzės pamatė batų paruošė naujos formos batams sudėti dėžutes. Jos buvo kiek aukštesnės už įprastą ir jų apatinėje dalyje yra stalinė (stalcukas) su 250 gramų saldainių. Šita stalinė gerai izoliuota, kad saldainiai neįgautų batų odos kvapo. O vyrų batų dėžutėse yra cigarų arba cigarečių.

Tokią įpakavimo sutartį sudarė kartu dvi Prancūzijos saldainių ir trys batų fabriškai.

PAVASARIO VAKARUI

Viena Londono suknelių kūrėja siūlo pavasariui šitokią vakarinę suknelę.

KAI PRIDEGA VALGIS

Ir geriausiai šeiminiškai pasitaiko, kad valgis pridega ar, mažiausia, pristoja. Tada kartais net geriausios šeiminkės, neturėdamos patyrimo, daro didelę klaidą, bevalydamos tokius puodus. Jos apsišarvoja aštriu daiktu — peiliu ar kuo kitu — ir ima skusti prisvilusias vietas, tuo ypač pakenkdamos emaliuotiems puodams.

Valgiui pristojus prie dugno, reikia paprastai puodą nukelti nuo ugnies ir pastatyti jį vėsioje vietoje, geriausia ant cementinių grindų. Per 10 minučių valgis pats leis išskeliamas. Mat, verdant puodo dugnas yra labiausia įkaitęs, vanduo pavirsta garais, valgis pradeda degti ir pristoja. Nukėlus puodą nuo ugnies ir pastatęs į vėsia vietą, garai vėl pavirsta vandeniu ir nusileidžia ant dugno. Valgis — košė ar kas kitas — prisisunkia drėgmės ir atstoja nuo dugno.

Truputį blogiau, kai valgis prisvylo. Tada tenka valgi arba išmesti, jei stipriai prisvylo, arba išimti ta-

dalį, kuri dar liko neprisvilusi, iplinti į puodą truputį alyvos ir, kol dar puodas neatvėso, nuvalyti su plienine kempine. Alyva apsaugo prisvilusias vietas nuo pagadinimo. Net ir labai jautrūs emalio puodai tuo būdu lengvai išvalomi.

A. P.

BERLYNO BURMISTRAS DĖKOJA ČEKIAUSKIENEI

Berlyno miesto spaudos informacijos valdyba sausio 25 d. raštu perdavė Valerijai Grinkevičiūtei Čekauskienei Berlyno burmistro Willy Brandt nuosirdžią padėką už jos straipsnius apie Berlyną. Jie buvo išspausdinti 1962 m. Keleivio Nr. 50-52.

Kunigas už dyką mišių nelaisko.

I kito širdį neįlįsi.

Pakalbinkime draugus, kaimynus ir pažįstamus užsiskaityti "Keleivį". Kaina metams penki doleriai.

IDOMIOS ir NAUDINGOS KNYGOS

Pačiam Skaityti ir Kitam Dovanoti

LEAVE YOUR TEARS IN MOSCOW. Barboros Armonienės "Kryšius keliu" Sibire aprašymas, surašė A. L. Nasvytis, 222 pusl., kaina \$3.95.

LIETUVIŲ IŠEIVIA AMERIKOJE. Valdi šio krašto lietuvių istorija, gausiai iliustruota, parašė St. Michelsonas, virš 500 puslapių. Kaina kietais viršais \$5.00, minkštais viršais \$4.00.

ZVILGŠNIS I PRAEITĮ. K. Zukos įdomūs atsiminimai, 477 pusl., kaina \$5.00.

ZEMAIČIŲ KRISTAS. P. Abelkio istorinis romanas iš žemaičių krikšto laiku, kieti apdarai \$3.50.

VAIKO SVEIKATA. parašė dr. V. Tumėnienė, daug svarbių patarimų vaikų sveikatos klausimais, 136 pusl., kaina \$3.00.

DIENOJANT. "knygnešio karaliaus" sūnaus Kipro Bielino įdomūs atsiminimai, 464 pusl., kaina \$6.00.

1905 METAI. Kipro Bielino atsiminimų antroji dalis, 592 puslapiai, kaina \$6.00.

PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNAS. paruošė Antanas Simutis, daugybė žinių lietuvių ir anglų kalbomis apie lietuvių visame pasaulyje, 464 pusl. kaina \$6.50.

MILŽINO PAUNKSMĖ. Balio Sruogos trilogijos istorijos kronika, 73 pusl., didelio formato. gera popierė, kaina \$2.50.

SUZADĖTINĖ. J. Titinio 15 trumpų pasakojimų, 180 pusl. kaina \$2.00.

LIETUVIŲ DAINOS AMERIKOJE. surinko ir suredavo Jonas Balyš, 472 dainos su gaidomis. Angliškai duotas kiekvienos dainos turinys, todėl tinka dovanoti ir lietuviškai nekalbantiems, išista 326 pusl. kaina \$5.00.

SOCIALIZMAS IR RELIGIJA. Parašė E. Vandervelde, vertė Vardas nas. Kaina \$25 Cnt.

MARLBOROUGH'S LITHUANIAN SELF-THOUGHT. M. Inkienė, geras vadovėlis lietuvių kalbos mokytis anglškai kalbančiam, 144 pusl., kaina \$1.25.

NEMUNO SŪNCS. Andriaus Valucko romanas iš 1935 metų Suvalkių ūkininkų sukilimo prieš Sme-tonos diktatūrą. Pirmą dalis \$3.00 pusl. kaina \$3.00.

NEMUNO SŪNCS. Andriaus Valucko romano antroji dalis, 426 puslapiai. Kaina \$4.00.

LIETUVIŲ LIAUDIES MENAS. Jo meninių formų plėtojimosi pagrindai. Paulius Gaišius, didė knygą su daugybe paveikslų, gerame popieruje. Kaina \$8.50.

TIKRA TEISYBĖ APIE SOVIETŲ RUSIJĄ. arba komunistų diktatūra faktų šviesoje. Trumpa bolševizmo istorija ir valdymo praktika. Labai daug informacijų, 96 pusl. kaina \$0.50 Cnt.

SENOVĖS LIETUVIŲ PINIGAI nu seniausių laikų iki Lietuvos nepriklausomybės galo 1795 metais. Parašė Jonas Karys, daugybė paveikslų, 396 pusl., gera popierus kaina \$10.00.

ALTORIJ SEŠĖLY. V. Putino-Mykolaio romanas trijose dalyse. Autorius, pats buvęs kunigas, aprašo, kaip kunigas Vasaris išsivadavo kunigystės dėl moterystės. Visos trys dalys įraštos į vieną knygą, kieti viršai, 681 puslapis. Kaina \$6.00.

LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS PROGRAMINIS GALV. 32 pusl., kaina \$25 Cnt.

VLIKO GRUPŲ KOMISIJOS PRANEŠIMAS, arba kodėl musuose nėra vienybės, 80 pusl., kaina \$1.00.

LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS PROGRAMINIS GALV. 32 pusl., kaina \$25 Cnt.

VLIKO GRUPŲ KOMISIJOS PRANEŠIMAS, arba kodėl musuose nėra vienybės, 80 pusl., kaina \$1.00.

LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS PROGRAMINIS GALV. 32 pusl., kaina \$25 Cnt.

VLIKO GRUPŲ KOMISIJOS PRANEŠIMAS, arba kodėl musuose nėra vienybės, 80 pusl., kaina \$1.00.

LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS PROGRAMINIS GALV. 32 pusl., kaina \$25 Cnt.

VLIKO GRUPŲ KOMISIJOS PRANEŠIMAS, arba kodėl musuose nėra vienybės, 80 pusl., kaina \$1.00.

LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS PROGRAMINIS GALV. 32 pusl., kaina \$25 Cnt.

VLIKO GRUPŲ KOMISIJOS PRANEŠIMAS, arba kodėl musuose nėra vienybės, 80 pusl., kaina \$1.00.

LIETUVA BUDO. Stepono Kairio labai veidžiai ir įdomiai parašyti atsiminimai, kiti Lietuvių dailės 453 pusl. kaina \$4.50.

EMĖ DEGA. J. Savicko karo metu (1939-1945) užrašai. Pirmoji dalis 453 pusl. kaina \$4.50.

EMĖ DEGA. J. Savicko užrašų antroji dalis, 414 pusl. kaina \$4.50.

KODĖS AS NETIKIU I DIEVĄ? Atvira nuomonė, įdomūs argumentai. Kaina \$20 Cnt.

SOCIALIZMO TEORIJA. Trumpai ir aiškiai perodoma, kaip keitėsi visuomenės santvarka ir kodėl ji dar keisis. Kaina \$25 Cnt.

LENGVAS BŪDAS ISMOKTI ANGLISKAI. St. Michelsonas, 95 pusl., kaina \$0.75.

DEMOKRATINIO SOCIALIZMO PRADAI. Populiari ir naudinga knyga šių dienų klausimams sprasti. Kaina \$50c.

ŽEMAITES RASTAI. Garsiosios mūsų raktijos pirmojo karo metų Amerikoje parašyti vaizdai su rašytos paveikslu, 123 puslapiai, kaina \$0.50 Cnt.

ŠEŠIUSIEMS NEGRIZTI. M. Katiškio istorijos aprašymas, kaip karui einant prie galo tikstančiai lietuvių bėgo į Vakarų nuo rusų "vadotojų", 536 pusl. kaina \$5.00.

ŠIAURUOJU TAKELIU. K. B. Kriaučiūno atsiminimai iš Lietuvos ir iš Amerikos lietuvių gyvenimo. 178 pusl., kaina \$2.00.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI. Parašė Jonas Karys, labai daug paveikslų, 255 pusl. gera popiera. Kaina \$5.00.

LAZŲ LIETUVA. parašė M. Gimbutienė, J. Gimbutis, J. Linčis, J. Balyš ir J. Zilvičius, 326 pusl., kaina \$5.00.

CEZARIS. Mirko Jesulio romanas trijose dalyse. Kiekvieną dalį po \$2, ara visos 3 dalys \$6.00.

NAUJA VALGIŲ KNYGA. parašė M. Michelsonienė, 250 tvačių lietuvių ir kitų tautų valgių receptų. 132 puslapiai, kaina \$1.25.

VISUOTINIS TVANAS. Ar galėjo toks tvanas būti ir ka apie tai sakė mokslas? Kaina \$25 Cnt.

SOCIALDEMOKRATŲ IR BOLŠEVIZMAS. Pagal Kautskį, naujausiomis žiniomis papildyta tuo klausimu knygtė. Kaina \$25 Cnt.

LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA. Parašė dr. D. Pilka. Pritaikinta Amerikos lietuviams, 144 puslapiai. Kaina \$1.00.

TAVO KELIAS I SOCIALIZMĄ. Parašė Leonas Blumas. Trumpas socializmo aiškinimas. Kaina 25 c.

TUOZAS STALINAS, arba kaip Kaukazo išporis buvo pasidavęs Rusijos diktatoriui. Kaina 25 Cnt.

DEL LAISVOS LIETUVOS. Lietuvos socialdemokratų raštai dėl bolševikų okupacijos ir teroro Lietuvoje. Kaina \$25 Cnt.

SOCIALDEMOKRATŲ IR BOLŠEVIZMAS. Pagal Kautskį, naujausiomis žiniomis papildyta tuo klausimu knygtė. Kaina \$25 Cnt.

LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA. Parašė dr. D. Pilka. Pritaikinta Amerikos lietuviams, 144 puslapiai. Kaina \$1.00.

TAVO KELIAS I SOCIALIZMĄ. Parašė Leonas Blumas. Trumpas socializmo aiškinimas. Kaina 25 c.

TUOZAS STALINAS, arba kaip Kaukazo išporis buvo pasidavęs Rusijos diktatoriui. Kaina 25 Cnt.

DEL LAISVOS LIETUVOS. Lietuvos socialdemokratų raštai dėl bolševikų okupacijos ir teroro Lietuvoje. Kaina \$25 Cnt.

SOCIALDEMOKRATŲ IR BOLŠEVIZMAS. Pagal Kautskį, naujausiomis žiniomis papildyta tuo klausimu knygtė. Kaina \$25 Cnt.

LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA. Parašė dr. D. Pilka. Pritaikinta Amerikos lietuviams, 144 puslapiai. Kaina \$1.00.

TAVO KELIAS I SOCIALIZMĄ. Parašė Leonas Blumas. Trumpas socializmo aiškinimas. Kaina 25 c.

TUOZAS STALINAS, arba kaip Kaukazo išporis buvo pasidavęs Rusijos diktatoriui. Kaina 25 Cnt.

DEL LAISVOS LIETUVOS. Lietuvos socialdemokratų raštai dėl bolševikų okupacijos ir teroro Lietuvoje. Kaina \$25 Cnt.

SOCIALDEMOKRATŲ IR BOLŠEVIZMAS. Pagal Kautskį,

KANADOS NAUJIENOS

KITCHENER, ONT.

Durnelis pasveiko

Martynas Preikšas — ūkininko sūnus. Tėvo gerai išlaikomas užaugo sveikas ir stiprus vyras, bet palaidūnas sūnus. Mėgo dažnai išgerti, o išgėręs patriukšmą ir žydams langus daužyti. Bolševikams tėvynę okupavus, gal tų pačių žydu, kuriems langus kule, buvo įskustas ir į kalėjimą įkiestas kaip liaudies priešinys. Kalėjime jis pergyveno daug kančių ir paniekimo, bet nuo teismo jį išgelbėjo vokiečių repatriacija.

Bet Kitcheneryje atsiradęs, pradėjo kvailioti. Užsiskakęs "Liaudies Balsas", bolševikinių melų maitinosis pats ir įkyriai jį kitiems piršo. Visą, kas buvo gera ir gražu, bet lietuviška, drabstė dvokiančiais purvais, o kas yra nežmoniška ir žiauru, bet bolševikiška, puoselėjo gražiausiomis spalvomis. Nors bolševikams mūsų tėvynę pagrobęs antrą kartą, jį "plačiosios tėvynės" dykumas buvo ištremti ir jo tėvai, bet ir jų ištėrimui surado daug pateisinamų priežasčių. Dėl to lietuvių buvo nemėgiamas ir durneliu vadinamas.

Taip apie šešerius metus pakvailiojęs, sumanė bolševikinio pyrago paragauti. Vieną dieną su žmona ir vaikais sulipo į laivą ir pasinėrė jūros bangose. O tuojau po išvažiavimo "Liaudies Balsas" atspausdino atsisveikinimo laišką, kuriame purvais apdrabstė viską, ką tik jo apkvišęs protas sugėbėjo. Kanadai teko už tai, kad apie ketverius metus tekę išbūti be darbo. Tiesa, be darbo jis buvo gana ilgą laiką, bet ne todėl, kad to darbo nesurado, o tik dėl to, kad tingėjo dirbti. Mat, turėjo gerą žmoną, kuri ne tik vaikus, bet ir jį patį maitino. Bet ir bedarbių būdamas, sugėbėjo nusipirkti, nors ir nedidelį, bet labai gražų žemės ūkį.

Vokietijos vakarinėje zonoje stovėjęs, "Liaudies Balsas" atspausdino kitą laišką, kuriame nusiskundė, kad ir ten, be gobšų kapitalistų ir žiauriai skriaudžiamų darbininkų, daugiau nieko nesuradę. Netrukus po to, pats abejodamas bolševikinio pyrago skanumu, žmoną su vaikais paliko vakarinėje zonoje, o pats nusidangino į rytinę. Dar kai kuriems kanadiečiams lietuviams atsiuntė atvirutes, kuriose su pasididžiavimu gyrėsi, kad tik bolševikinėje zonoje galima braidyti po tikrąją laimę ir kvėpuoti švariausiu laisvės oru. Taip pat gyrėsi, kad ir tėvynėje buvęs ir po bolševikų supil-

tus aukso kalnus laipiojęs.

Nors tėvynėje bolševikų supilti aukso kalnai ir vokiečių bolševikinės zonos tikroji laimė su švariausiu laisvės oru buvo daug arčiau ir keliai patogesni, bet jis ne savo šeimą ten atsiėmė, o apie du metus pasibastęs, pats sugrįžo į vakarinę zoną, pasiėmė žmoną su vaikais ir tyliai, kaip igudęs vagiūsiu pro atdaras namo duris, vėl įsibrovė į taip bauriai iškeiktą kanadišką žemę ir atsirado kitcheneriečių lietuvių tarpe. Bet šį kartą jau visai ramus ir nepaprastai tylus.

Mūsų tėvynėje kiekvienas miestas, miestelis ir net bažnytkaimis turėjo ožką, pletkininkę bobą ir durnių. Todėl nieko nėra įdomaus, jeigu toks durnelis atsirado ir kitcheneriečių lietuvių tarpe. Tik labai nuostabu, kad ir geriausiems gydytojams gydant, durniui retai kada pavyksta grąžinti protą, o mūsų durnelis staigiai pasveiko tik nuoga bolševizmą pamatęs.

J. Rainis

KELIAUK PER COSMOS

labiausiai patyrusių organizuotų pavienė ir grupinė kelionė

I LIETUVA SOVIETŲ SĄJUNGĄ IR RYTŲ EUROPA

PER COSMOS

aplankykite gimines visose Sovietų Sąjungos dalyse. Dėl platesnių informacijų rašykite arba skambinkite

I COSMOS TRAVEL BUREAU

45 W. 45 St., New York 36, N.Y. Tel. CI 5-7711

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS MAISTO DOVANŲ SIUNTIŲ I VISUS SOVIETINIUS KRAŠTUS
Užsakymai siunčiami oro paštu
Siuntiniai pristatomi per 7 iki 10 dienų
Žemiausios kainos
PACKAGE EXPRESS
1530 Bedford Ave.
Brooklyn 16, N. Y.

MES ATLIEKAME... VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Jei Jums reikia —

- Biznio kortelių
- Spausdintų vokų
- Laiškams antgalvių
- Programų ar plakatų
- Bet kokių pramogai bilietų
- Draugijoms įstatų ar blankų

"Keleivio" spausdintvė padarys Tamstoms viską ir prisiūs. Prašome kreiptis šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.

NUOTRAUKA PADEJO IŠAIŠKINTI

Kai buvo rastas dingusios mokytojos Replane iš Ellicott City, Md., lavonas, negalima buvo atpažinti, kieno jis yra. Ši nuotrauka padėjo tai padaryti.

VIETINĖS ŽINIOS

Kvailystė ar išdavystė

Jonas Romanas savo radijo programoje paskelbė, kad Vieniybės leidėja V. Tysliavienė rodyt Bostone savo redaktorės S. Narkeliūnaitės Lietuvoje pagamintą filmą. Prieš tai paskelbdamas Romanas pasakė, kad kai kurie bostoniečiai jam patarę Tysliavienės parengimo neskelbti, bet jis skelbė, nes jo radijo durys visiems atviros.

O kam jos atviros? Kai į Romą prieš kurį laiką kreipėsi Lietuvių Darbininkų Draugijos 21 kuopa ir Lietuvių Susivienijimo Amerikoje 43 kuopa, prašydamos paskelbti jų rengiamus banketus, Romanas atsisakė. O tos organizacijos juk yra senos ir seniai žinomos, kaip griežtos komunistų priešininkės. Joms durys į Romano radiją buvo uždarytos.

O kai į jas pasibeldė ta, kuri komunistų Vilnius žodžiais (Nr. 42) yra "gana giliai galvojanči moteris", o tokią gerą atestaciją jai komunistų Vilnis ir Laisvė pradedo duoti tik tada, kada jos leidžiama Vieniybės emėsi vadovauti "Trečiajam frontui", persančiam bendradarbiavimą su okupantu, — jį tas duris atidaro. Į tą frontą dabar rikiuojasi ir Bostono "šventablyvisis pamokslininkas" Jonas Romanas.

Kas čia: kvailystė ar laisvės kovos išdavystė?

J. Vanagas

Susirenka SLA 43 kuopa

SLA 43 kp. susirinkimas bus trečiądienį, kovo 13 d. 8 val. vak. Liet. Piliečių Draugijos patalpose (368 West Broadway, So. Bostone).

Kiekvieno nario pareiga susirinkime dalyvauti ir mokėti sumokėti. Jau trečiasis šių metų mėnuo, o dar daug narių nėra mokėję sumokėti. Pagal SLA konstituciją, pasivėlinę tris mėnesius mokėsti sumokėti yra suspenduojami ir todėl netenka nario teisių. Nelaukite, kad taip atsitiktų.

Juozas Lekis, Sekretorius

Z. Mockutė kopija į karalienės sostą

Živilė Mockutė Mokytojų kolegijoj studijuoja pedagogiką. Ji iš kelių šimtų studentų pateko į 18-ą kandidatų, iš kurių viena bus išrinkta grožio karaliene.

I. Vasyliūno koncertas

Mūsų pamėgtojo ir nenuilstamo muzikos meno puoselėtojo Izidoriaus Vasyliūno smuiko koncertai yra gražiai praskambėję jau daugelyje Amerikos lietuvių kolonijų.

Paskutinis iš jo koncertų serijos buvo atliktas šių metų vasario 14 d. Jordan Hall, Bostone.

Programą sudarė: Wolfgang Amadeus Mozart sonata No. 15 B. Major, K. 454, Johannes Brahms sonata No. 2 A. Major, op. 100 ir Juozo Gruodžio sonata D Minor.

Grakščiam Mozarto kūrinijai, kuriam tiek smuikas, tiek rojalis atlieka savaimingas roles, iki jo trečiosios dalies, jautėsi santūrus grakštumas, o jau trečiojoje dalyje — allegretto — dominavo visiškas laisvumas ir tikrai mozartiškas krikščioninis žaismingumas.

Johannes Brahms, kupinas melodizmo sonatoje, smuikininkas tiek įdėjo širdies, kad kiekvienos gaidos virpėsi į plaudenį jausmą uždeganti šiluma.

Juozo Gruodžio dar ir šiems laikams gana moderni sonata, praskambėjo gana ekspresyviai ir paliko tikrai malonų ir gilų įspūdį.

Muzika gyvenančioji Jordan Hall publika, kurios kaip ir visuomet, esti nepergausu, smuikininką ir jo palydovą sutiko labai šiltais. Didelė jos dauguma ėjo koncertantą sveikinti.

Pr. Lemberas

Sandaros susirinkimas

Sandaros 7 kuopos narių susirinkimas bus kovo 17 d. savosie patalpose (124 F St.). Pradžią 2 val. popiet. Po susirinkimo bus vaišės. Visi nariai su šeimomis ir draugais kviečiami dalyvauti.

Kuopos valdyba

Kortų vakaras spaudai

Sandaros Moterų klubas kovo 16 d. 7:30 val. vak. rengia kortų vakarą, kurio pelnas skiriamas spaudai paremti. Prašome pasizymėti tą dieną.

Rengijos

Kleina turi antrą dukrelę

Vida ir Eugenijus Kleina vasario 23 d. sulaukė antrosios dukrelės. Dabar jie turi du sūnus ir dvi dukteris. Sveikiname tėvus, o dukrelei linkime sveikatos ir gražiai augti.

Nuostabi Kaziuko mugė

Kovo 3 d. Bostono skautai-tės surengė Kaziuko mugę, į kurią atsilankė ne tik daug bostoniečių, bet taip pat buvo matyti atvykusių ir iš apylinkės miestų: Lawrence, Brockton, Lowell, Foxboro, Norwood ir net iš Connecticut valstijos (L. Končius).

Atvykusieji tikrai buvo nustebinti tuo, ką čia skautai ir skautės, savo vadovų vadovaujami ir mamų bei tėvėlių padedami, atvežė į mugę parodyti ir paroduoti. Kiek čia buvo visokių drožinių, siuvinių ir kitokių kruopščių rankų padarytų gražių daiktelių! Sena skautų veikėja Elena Gimbutienė ir šiemet atėjo skautams į pagalbą. Ji pati priaugino visokių gėlių ir jas mugęj pardavinėjo, žinoma, pinigų rinkdama ne sau, bet skautų organizacijai. Ji turėjo ir gražių Vilniaus turėjų.

Meninę programą (vaidinimą Papatčio žiedas ir šokių pyne) atliko Paulinos Kalvaitienės vadovaujami skautai ir skautės.

Darbo buvo daug, kol mugę surengė, Bostono vyrų skautų vadovams — Stasei Subatkevičienei, Kostui Nenortui, Inai Nenortienei, kitiems mažesniems vadovams ir jų visai "armijai", bet turėjo ir džiaugsmo, matydami, kad visuomenė jų gražų darbą tinkamai įvertina.

Daug paramos mugės rengėjai turėjo iš tėvų — I. Galinienės, G. Mickevičienės, A. Dabriliūnės, F. Karosienės, inž. V. Kubiliaus, inž. A. Kriščiūno, J. Venkaus, A. Baikos ir kitų.

Tikrai svarbų didelį darbą dirba Bostono skautai! Jie verti nuolatinio dėmesio ir paramos.

Z-is

Bendruomenės susirinkimas

L. Bendruomenės Bostono apylinkės narių susirinkimas bus šį seštadienį, kovo 9 dieną, 7 val. vakaro Stepono Dariaus posto salėje, 168 H St., So. Bostone.

Visi nariai kviečiami dalyvauti.

Padėka

Nuoširdžiai dėkoju visiems, kurie mane lankė ligoninėje, atsiuntė gėlių ir linkėjimų greičiau pasveikti. Ypač gražų laišką parašė prof. Ignas Končius iš Waterbury, Conn.

Dabar esu namuose, sveikata gerėja.

J. M. Tumavičienė

KNYGOS JAUNIMUI

MURKLYS, A. Giedriaus apysaka, 130 psl., kaina ... \$1.80.
TRYŠ SAKALAI, Alf. Vambuto 15 pasakų ir padavimų, 186 psl., kaina ... \$2.00.
GINTARĖLĖ, J. Narūnės pasaka, gražios iliustracijos, 24 psl., kaina ... \$1.00.
Ta pati knyga anglų kalba, kaina ... \$1.00.
MELNYN KARVELIAI, Aloyzo Barono apysakaitės vaikams, 69 psl., kaina ... \$1.50.

GARDAUS MAISTO SIUNTINIAI

Pristatomi per 3-4 savaites. Pilnai garantuoti. Prašykite sąrašų, kainaraščių. GRAMERCY SHIPPING COMPANY
118 E. 28th Street
New York 16, N. Y.
Tel. MU 9-0598.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

Kovo 8 d. Jordan Hall salėje dainininkės Danos Stankaitytės koncertas. Rengia Pabaltiečių Draugija.

Kovo 10 d. So. Bostono aukšt. mokyklos salėje (Thomas Park) B. L. Dramos Sambūris vaidina D. Nicodemi "Neužaugą".

Balandžio 14 d. So. Bostono L. Piliečių Dr-jos salėje "Lapinių" kaciukų vakaras.

Balandžio 21 d. So. Bostono L. Piliečių Dr-jos salėje Lietuvos radijo korp. talentų popietė ir N. Anglijos lietuvių gražuolės balius.

Balandžio 26 d. Jordan Hall salėje smuikininko Voldemaro Rushevics koncertas. Rengia Pabaltiečių Draugija.

Balandžio 28 d. So. Bostono L. Piliečių Dr-jos salėje Sandaros Moterų Klubu pokylis savo karalienei pagerbti.

Gegužės 4 d. So. Bostono L. Piliečių Dr-jos salėje skautų akademikų šventė.

Gegužės 12 d. Laisvės Varpo banketas L. Piliečių Dr-jos salėje.

Gegužės 19 d. So. Bostono aukšt. mokyklos salėje Bostono Lietuvių Tautinių Šokių Sambūrio tarptautinis vakaras.

Birželio 2 d. No. Eastone, Bernice Claire sodyboje, Sandaros 7 kuopos gegužinė.

Birželio 23 d. Laisvės Varpo gegužinė Romuvos parke Brocktone.

Liepos 28 d. North Eastone Lietuvių Darbininkų Dr-jos 21 kuopos gegužinė.

Spalio 6 d. Balso metinis banketas So. Bostono L. Piliečių Dr-jos salėje.

Spalio 13 d. Laisvės Varpo banketas So. Bostono L. Piliečių Dr-jos salėje.

Bajorystė — menka ponystė.

Pakalbinkime draugus, kai-

mynus ir pažįstamus užsakyti "Keleivį." Kaina metams penki doleriai.

Vedybos

Vedybų tikslu ieškau susipažinti su moterim ar mergina, gali būti ir našlė su vaikais. Prašau parašyti šiuo adresu:

Mr. John Zagaras
4927 W. Commerce
San Antonio, Texas (11)

SUSIVENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE (SLA)

Lietuvių patriotų organizacija gyvuoja nuo 1886 metų ir jau atšventė savo DEIMANTINĮ JUBILIEJŲ. SLA didžiausia ir turtingiausia fraternalinė organizacija lietuvių tarpe turi daugiausia narių ir valdo didžiausią kapitalą. Samoningas lietuvis NEIESKO KITUR APDRAUDOS, bet stoji nariu į SLA, nes žino: 1) kad SLA apdrauda gera, geresnė nėra, 2) SLA apdrauda pigi, nes savitarpinės pagalbos pagrindu veidamas SUSIVENIJIMAS pelno neieško, o stengiasi savo nariams teikti visokeriopą pagalbą ir fraternalinę globą, 3) SLA apdrauda yra saugi, nes paremta dideliais rezervais.

SLA DUODA GYVYBES APDRAUDĄ nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA Taupomosios apdraudos svarbios jaunimui ir šeimos apsaugai nuo netikėtų sunkumų.

SLA akcidentalinė apdrauda reikalinga šiais laikais kiekvienam.

SLA ligoje pašalpa tuo svarbi, kad ligos atveju narys ją gauna pats.

SLA galima gauti apdraudą nuo gimimo dienos iki gilių senatvės.

SLA kuopos yra žymesnė lietuvių kolonijose, jos teikia žinias apie apdraudas ir įstojimo sąlygas.

Kas nori platesnių informacijų tegu rašo į SLA Centrą:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 West 30th Street New York 1, N. Y.

Vietinės žinios

PABALTIEČIŲ KONCERTAS

Antrasis šį sezoną koncertas įvyks š. m. kovo mėn. 8-tą dieną 8-tą val. 30 min. vakare Jordan Hall patalpose, Bostone. Koncerto programą atliks **Dana Stankaitytė** (dramatinis sopranas).

Solistė Dana Stankaitytė savo muzikinę mokyklą pradėjo Lietuvoje, vėliau tęsė studijas Vokietijoje ir Amerikoje.

Apie solistės koncertus įvairiuose Amerikos ir Kanados miestuose labai gražiai atsiliepė vietinė ir lietuvių spauda, o žymių kritikų buvo įvertinta puikiai. Be savo asmeniško koncertų, sol. D. Stankaitytė dalyvauja su choralais ir simfoniniais orkestrais, be to, gyvendama Chicagoje, dalyvauja lietuvių operų pastatymuose, atlikdama pagrindines roles. Savo koncerte Bostone sol. D. Stankaitytė turi visai naują repertuarą — Banaičio, Kačanausko, Gruodžio, Jakūbėno ir Račiūno kūrinys.

Iš pasaulinių kompozitorių girdėsime Marcello, Gluck, Schubert, Schumann, Strauss, Wagner, Ponchielli, Hageman, Horsonan ir Verdi kūrinius. Akompaniatorium yra pakviestas estų pianistas **Leonid Milk**.

Repertuaras labai platus ir įdomus, todėl visi Bostono ir apylinkės lietuviai, įvertindami solistės ir rengėjų pastangas ruošiant aukšto lygio koncertus, turėtų visi koncerte dalyvauti.

Maloniai kviečiame visus atsilankyti į Čikagos Lietuvių Operos solistės-soprano

DANOS STANKAITYTĖS KONCERTA

š. m. kovo 8 d. (penktadienį) 8:30 val. vakaro geriausioje Bostono koncertų salėje — **JORDAN HALL** (netoli Massachusetts—Huntington Aves kampo).

Pabaltiečių Amerikiečių Draugija

Trans-Atlantic Travel Service

Biletai lėktuvais — parūpina viešbučių užsakymus, padeda sutvarkyti kelionei reikalingus dokumentus į visas valstybes.

Tose Pačiose Patalpose

DIDŽIAUSIA SIUNTINIŲ PERSIUNTIMO ĮSTAIGA NAUJOJOJ ANGLIJOS

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

390 West BROADWAY, So. Boston 27, Mass., Tel. AN 8-8764 Persiunčiame Jūsų sudarytus siuntinius į LIETUVĄ ir VISAS kitas Rusijos valdomas sritis.

Siunčiama nauji įvairūs daiktai ir nekonservuotas maistas. Visi dokumentai paruošiami rusų kalba ir siuntiniai išsiunčiami tiesiog iš BOSTONO per 48 valandas nuo jų priėmimo. — Oro paštu — tą pačią dieną. Persiuntimo išlaidas ir SSRS muitą apmoka siuntėjas. Medžiagą, odas, skrydus, megstinius ir kt. galima pirkti SAVI-KAINA mūsų įstaigoje. Taip pat pigiai persiunčiame akordijonus, siuvas "Singer" mašinas ir kitas prekes. Prašykite mūsų katalogų.

Iš toliau siūkime siuntinius mūsų viršų nurodytu adresu. Įdėkite daiktų sąrašą ir aiškų siuntėjo ir gavėjo adresus. Mes, siuntinį perkavę, pranešime Jums, kiek kainuoja persiuntimas.

Atsiųsti paštu siuntiniai paruošiami greičiausiu laiku. Galima siųsti iki 44 svarų paketus, jei siunčiami daiktai telpa dėžėje, kurios dydis yra 14" x 13" x 20" colių. Oro paštu galima siųsti iki 22 svarų. ĮSTAIGA LIETUVISKA. KREIPKITES LIETUVISKAI VISI SIUNTEJAI ISTIKINO. KAD MŪSŲ ĮSTAIGA SAŽININGIAUSIAI PATARNAUJA ir GREIČIAUSIAI PERSIUNČIA SIUNTINIUS. SIUNTINIAI APDRAUSTI.

Siunčiame su INTURISTO įgaliojimais Siuntiniai priimami kasdien nuo 9 iki 5 val. vak., ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. ir šeštadieniais nuo 8 val. ryto iki 2 val. popiet. VEDEJAS: JONAS ADOMONIS

Pabaltiečių Sąjungos Bostono skyrius į savo rengiamus koncertus visuomet kviečia žymias pajėgas, tuo neapildamas lankytojų.

Norime priminti, kad neturintieji sezoninių bilietų galės juos įsigyti prie įėjimo. Studentams kainą tik vienas doleris.

Tad iki malonaus pasimatymo koncerte.

Č. M.

DAIL. VIKT. VIZGIRDA

Bostoniškas dailininkas Viktoras Vizgirda, sukūręs modernias dekoracijas D. Niccodemi komedijai "Neužauga", kurią Bostono Lietuvių Dramos Sambūris stato ateinantį sekmadienį, kovo 10 d. 3 val. So. Bostono Aukšt. Mokyklos salėje (Thomas Park) Dailininkas V. Vizgirda yra nuolatinis Dr. Sambūrio režisierius ir jau daug kartų jam kūręs dekoracijas.

Pakalbinkime draugus, kaimynus ir pažįstamus užsiskaityti "Keleivį." Kaina metams penki doleriai.

BOSTONO LIETUVIŲ DRAMOS SAMBŪRIS D. NICCODEMI "NEČAUGOS" REPETICIOJE

Bostono Lietuvių Dramos Sambūris ateinantį sekmadienį, kovo 10 d., 3 val. po pietų, So. Bostono Aukštesniosios Mokyklos salėje (Thomas Park) stato Dario Niccodemi 3 veiksmų komediją "Neužauga". Veikalą režisuoja Aleksandra Gustaitienė, dekoracijas gamina dailininkas Viktoras Vizgirda. Šį parengimą globoja BALFO Bostono skyrius ir Bostono Lituanistinės Mokyklos Tėvų Komitetas ir jo pelnas skiriamas Bostono Lituanistinei Mokyklai paremti. Paveiksle Dramos Sambūrio nariai — "Neužaugos" vaidintojai. Iš kairės į dešinę sėdi: Laima Katauskaitė, Rita Ausiejūtė, rež. Aleksandra Gustaitienė, Feliksas Kontautas; stovi: Jurgis Jasinskas, Gediminas Margaitis, Rimas Budreika ir Zita Zarankaitė. Paveiksle trūksta Antano Vilėniškio.

Fotografija Beatričės Kerbelienės

BOSTONO DRAMOS SAMBŪRIS GRĮŽTA IS ATOSTOGŲ

Nėra jokio reikalo aiškinti, nes visi puikiai žino: kadaise gražiai bujojęs Bostono Dramos Sambūris ilgai atostogavo. Turbūt apie trejetą metų. Kaip kokie milijonieriai. Jautrių polėkių skeptikai net viešai kinknojo galvomis, sakdami: "Va, atidavė Dievui dūšę tas mūsų Dramos sambūris". Kai kas net aukas buvo pasiūlyęs pradėti rinkti to sambūrio pomirtiniam paminklui. Kadangi tokios klaidos mintys ir spėjimai tik vėjo dygysniais buvo siūti, todėl keturiais vėjais ir išsiskirstė: Dramos sambūris nemirė ir net nesiruošė tokiam žygiui. Jis tik atostogavo. Tiesa, toli, Europoje, saulėtoje Italijoje tas atostogas leido. Ir štai, dabar grįžta iš ten išsprausęs ir, kaip anas Igno Šeiniaus Zygfriedas Immerselbe, atsi-jauninęs.

Grįžta ne tuščiomis rankomis. Ir kaipgi jis galėtų

pamiršti savo gerbėjus? Tai būtų tryliktoji iš didžiausių nuodėmių. Taip negalima. Jis, Dramos sambūris, sakysime, atostogaudamas Italijoje, surado ten gražią dovaną tiems, kurie jo laukė ir pasigedo. Ogi toji dovana, italo D. Niccodemi sukurta ir daugelio kraštų teatrų scenose rodyta pjesė, ar tiksliau, komedija vadinasi Neužau-

ga. Kitur (Chicagoje) lietuviai ją vadina "Gatvės Vaidu". Bet argi pavadinime tikroji vertybė slepiasi? Žinoma, kad ne! Svarbiausia atgabenamos dovanos turinys, meniškumas, įdomumas. Nė kiek nemenkesnės svarbos turi tos dovanos perteikėjai žiūrovams. Pasi- sekę sušnypinėti, kad perteikėjų sąstata šį kartą yra beveik visai naujas, nematytas, neregėtas Bostono pakomedią vadinasi Neužau-

LAISVĖS VARPAS
NAUJOSIOS ANGLIJOS LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA

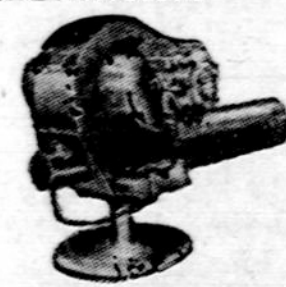
Sekmadieniais 8-9 val. ryte AM Bangomis 1190 kilocikly FM Bangomis 105.7 megacikly IS WKOX, Framingham, Mass.

VEDEJAS — P. VIŠČINIS
47 Banks St.

BROCKTON 18, MASS.
Tel. JUniper 6-7209

NAUJAS 1962 J. M. AUTOMATIŠKAS ALIEJAUS KROSNIS SU VISO AMŽIAUS GARANTIJA

I PILNĄ ĮRENGIMĄ JEINA: NACIONALINIAI GARSI J. M. KROSNIS SU TERMO-STATU • MASTER RELAY • HI-LIMIT CONTROL • COMBUSTION CHAMBER • ELEKTROS SUJUNGIMAI • 275 GALIONŲ ALIEJAUS TANKAS IR • DARBAS UŽ

Ankšto Spaudimo

SPECIALIAI ŽEMĄ KAINĄ

\$269.

24 Valandų aptarnavimas

FORTUNA FUEL CO.

45 Dorset St., Dorchester, Mass.

Geneva 6-1204

The Apothecary

LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINE

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinę.

Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

382 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.

Telefonas AN 8-6020

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v., išskyrus šventadienius ir sekm.

J. Kalvaitis pavojingai apdegė

Jonas Kalvaitis, gyvenantis Burrill gatvelėje So. Bostone, kovo 1 d. vakare pavo- jingai apdegė. Ligoninėje jis yra mirties pavojų esan- čių sąraše.

Minėtos dienos vakare name, kuriame gyvena J. Kalvaitis, kilo gaisras. Jis iš savo buto mėgino išeiti, bet, atidarius duris, pasken- dō dūmuose, apalpo ir apge- gė, bet nesudegė, nes gaisras buvo mažas ir ugnis buvo greitai užgesinta.

Laisvės Varpo sukaktis

Praeitą sekmadienį Lais- vės Varpo radijas savo pro- gramoj priminė, kad jis ko- vo 7 d. įžengia į dešimtuosius metus.

Klaidos aukų sąrašas

Praeitame numery pas- kelbtame aukų sąraše yra klaidų: Genė ir Antanas Stapulioniai aukojo ne \$15,

DOVANOS LIETUVŲ

Siųskite dovanų siunti- nius giminėms į Lietuvą per mūsų įstaigą. Siuntiniai nu- eina tvarkingai ir be trukdy- mosi. Neužmirškime gim- ir draugų Lietuvoje.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
174 Millbury Street
WORCESTER, MASS.
Tel. SW 8-2868

Telefonas: AN 8-2805

Dr. Jos. J. Donovan

Dr. J. Pašakarnio

IPĖDINIS

OPTOMETRISTAS

Valandos: nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak. Vakaraais iš anksto susitarus 447 BROADWAY South Boston, Mass

Peter Maksvytis

Carpenter & Builder
925 E. Fourth St.,
So. Boston

Atlieku visus pataisymo, remon- to ir projektavimo darbus iš lau- ko ir viduje, gyvenamųjų namų ir bi- znio pastatų, pagal Jūsų reika- lavimą. Šaukite visados iki 9 va- landų vakaro.

Telefonas AN 8-3630

Apsidrausk

NUO LIGŲ IR NELAIMIŲ

Draudžiame nuo polio, viso- kių kitokių ligų ir nuo nelai- mių (ugnis, audra ir kt.) . . Visais insurance reikalais kreiptis:

BRONIS KONTRIM

Justice of the Peace—Constable
598 E. Broadway
So. Boston 27, Mass.
Tel. AN 8-1761 ir AN 8-2483

Dažai ir Taisai

Namus iš lauko ir viduje. Lipdau popierius ir taisau viską, ką pataisyti reikia. Naudoju tik geriausią medžiagą.

JONAS STARINSKAS

220 Savin Hill Ave.

Dorchester, Mass.

Tel. CO 5-5854

Charles J. Kay

LIETUVIS

Plumbing—Heating—Gas—Oil

License No. 4839

I Gazo šilumą permaitinti \$265

Telefonas: CO 5-5839

12 MT. VERNON STREET

DORCHESTER 25, MASS.

o \$20, o Antanas Lizdenis aukojo ne \$5, bet \$10. Už klaidingą paskelbimą atsi- prašome.

J. Sonda,
ALT sk. išdininkas

REIKALINGAS

Spaustuvėje darbininkas

Su patyrimu, arba gali išsimo- kyti darbo. Kreiptis asmeniškai ar laišku į "Keleivio" admini- straciją šiuo adresu:

636 Broadway, So. Bostone

NECCHI SIUVAMA MAŠINA

1960 Modelis

Nebuvo dar naudota. Siuva zigzagu, ado, išsiuvinėja, dirba monogramas, dirba žirkavones ir t. t., ir t. t. Originalie su penkių metų garantija \$25 už viską—galima mokėti po \$1.25 per savaitę.
HA 6-3900

TEL. AN 8-2124

Dr. Amelia E. Rodd

(RUDOKIUTE)

OPTOMETRISTE

Valandos:

nuo 10 ryto iki 6 vakaro

Trečiadieniais—uždara

445 BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS.

RADIO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo Programa Naujoj Anglijoj iš stoties WLYN, 1360 ki- locikly, veikia sekmadie- niais nuo 1 iki 1:30 val. die- ną. Perduodama: Vėliausių pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dai- nos ir Magdutės pasaka.

Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists gėlių ir dova- nų krautuvę, 502 E. Broad- way, So. Bostone. Telefo- nas AN 8-0489. Ten gauna- mas ir Keleivis.

Tel. AV 2-4026

Dr. John Repshis

LIETUVIS GYDYTOJAS

Valandos: 2-4 ir 6-8

Sekmadieniais ir šventadieniais pagal susitarimą

495 Columbia Road

Arti Upham's Corner

Dorchester, Mass.

Dr. J. C. Landžius

(Seymour)

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
X RAY
534 Broadway,
So. Boston, Mass.

VALANDOS nuo 2 iki 4 ir 6 iki 7

TEL. AN 8-2712

Namai ir ūkis:

287 Concord Rd., Billerica, Mass.

TEL. MO 3-2948

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance

409 W. BROADWAY

South Boston, Mass.

Office Tel. AN 8-0948

Ketvirtis & Co.

JEWELERS—

Laikrodžiai-Deimantai

Papuolalai

Elektros Prietaisai

Rūpestingai taisome laikrodžius,

riedus, papuošalus

379 W. BROADWAY

SOUTH BOSTON

Tel. AN 8-4649

Flood Square

Hardware Co.

Savininkas N. J. ALEKNA

628 EAST BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS.

TELEFONAS AN 8-4148

Benjamin Moore Dažai

Popierios Siemonas

Stiklas Langams

Visokie reikmenys namams

Reikmenys plumbieriams

Visokie geležies daiktai